

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

298. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1933. évi december 29

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az **beszedési díj** címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-számok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LASSUK NAGYKÁROLYT!

Franciaország fekete karácsonya

A legborzalmasabb katasztrófák egyike történt
amióta vasut szalad a világon

A megbízhatatlan francia vasut bünsorozatának koronája

Halottak és sebesültek százai

Páris, december 28.

Franciaország vidám karácsonyi hangulatát szombaton este irtózatossá és méreteiben páratlannak mondható vasuti katasztrófa borította gyászba.

Olyan borzalmas vasuti szerencsétlenség, amely a francia közlekedésügy karambolokban bővelkedő annaleseiben, sőt a világtörténelemben is egymagában áll. Egy gyorsvonat százöt kilométeres sebességgel belerohant az útjában, nyílt pályán veszteglő másik gyorsba s azt a szó szoros értelmében pozdorjává zúzta, olyan tömeghalált okozva, aminőre még csak háborus időkben volt példa.

A gondosság, körültekintő lelkiismeretesség és fegyelmezett alaposság hiánya feketévé tette a franciák karácsonyát.

Ötszáz áldozatot követelt a rettenetes összeütközés s közülük kétszáz már nem érte meg életben a szeretet, az isteni Gyermek megszületésének magasztos, lélekemelő ünnepét. A családok ezrei az öröm helyett a legfeketébb gyász jegyében töltötték a karácsonyt, egy gyorsvonat a meghitt családi otthon helyett a legrémsegesebb halál karjaiba vitte utasait, akiknek szíve más pára-kozsóktól repesett.

S mindez amiatt, mert a vasutársaság, amelynek gondjaira százazrek és milliók bizzák magukat, életüket napról napra, nem állt feladata, kötelezettségei magaslatán, nem törődött azzal, hogy a fokozott forgalommal, bevétellel, haszonnal szemben fokozott gondossággal, vigyázattal tartozik...

Ez a karácsonyelőtti irtózatossá katasztrófa a vasutársaság könnyelműsége, lelkiismeretlensége és felelőtlensége folytán ráterítette a koronát a francia vasuti közlekedés amugyis világszerte közismert megbízhatatlanságára. A karácsonyi hekatomba valóssággal az égbe kiált s úgy megrázta nemcsak Franciaország, hanem az egész világ lelkiismeretét, mint még kevés hasonló szerencsétlenség.

HOGYAN TÖRTÉNT A PÉLDÁTLAN SZERENCSET- LENSÉG

A szinte példátlan katasztrófát, amelyről alábbi részletes tudósításunk számol be, közvetlenül két tényező szerencsétlen összejárásából idézte fel:

az óriási arányú karácsonyi forgalom és a havazások után beállt sűrű köd szombaton majdnem minden vonat je-

lentékeny késéssel érkezett Párisba s indult ki onnan. Így a Nancyba menő gyorsvonat is, amelynek este 17 óra 49 perckor kellett volna elhagynia Párisot, csak 19 óra 25 perckor indult ki a keleti pályaudvarról. Tehát majdnem kétórás késése volt.

Alig haladt azonban a nancy-i gyors husz kilométert, alig robogott át Lagny állomáson, hirtelen meg kellett állnia, mert a következő állomás Pompont szemaforja tilosra volt állítva. Pompontból ugyanis egy helyiérdekű személyvonatot indítottak utnak s a nancy-i gyorsnak nyílt pályán várakoznia kellett, amíg az állomás szabaddá válik az áthaladásra. Ez valamivel este nyolc óra előtt történt.

Miközben a Nancyba tartó gyors a nyílt pályán vesztegelt, utolérte a Párisból Strassburgba indított expressz, amelynek 18 óra 16 perckor kellett volna a keleti pályaudvarról utrakelnie, de a zavarok miatt szintén több mint egyórás késéssel vágott neki a pályának.

Átszáguldozva Lagny állomáson, a strassburgi expressz százöt kilométeres se-

bességgel hátulról belerohant a nyílt pályán álló nancy-i gyorsba s rettenetes vehemenciájával azt a szó szoros értelmében összemorzsolta.

Az összeütközés elképzelhetően borzalmas erejű volt.

A lefékezetten álló nancy-i gyors összesen nyolc kocsija közül hét, hat személykocsi és a szerkocsi pozdorjává tört, miután legutolsó kocsiját az összeütközés heve előbb kivetette a pályáról. A teljes gyorsaságával száguldozó strassburgi expressz valóssággal végiggázolt az útjában levő nancy-i gyorsan s alig hagyott annak szerelvényéből egyetlen ép darabot.

A rettenetes karambol pokoli robaját nyomban rémséges pánik, borzalmas riadalom követte.

Halálordítás, sikoltozás, segítségkérés egyre erősödő zivaja verte fel a ködbeborult tájék némaságát és titokzatos, kiellen csendjét.

A strassburgi szerelvény, amely a katasztrófát okozta, csodálatosképpen alig sérült meg s utasai is csak kisebb sebe-

süléseket szenvedtek. Nyilván éppen a gyorsaság, az a hevesség mentette meg őket, amellyel a vonat a nancy-i gyorsba beleszaladt.

Elsőnek a strassburgi expressz rémületéből felocsudott s nagyrészt épségben maradt személyzete és utasai ugráltak ki, de az összeütközés hatalmas detonációja hamarosan százakat csődített a környékről a szerencsétlenség színhelyére.

Már az első pillanatokban, mielőtt a mentéshez hozzáfoghattak volna, mindenki tisztában volt a katasztrófa páratlan borzalmasságával és hajmeresztő méreteivel.

A két állomásról, amelyek között az irtózatossá katasztrófa történt, fényszórókkal siettek ki a szerencsétlenség színhelyére, a melyet eleinte sötétség borított el. Ezt megelőzőleg a strassburgi vonat emberei sietve máglyákat rögtönöztek a szétrombolt nancy-i gyors kocsiainak faalkat-részeiből, hogy a tüzek fényénél láthatósan neki a mentés súlyos munkájának, amelyet a sűrű, nedves köd is nagyon megnehezített.

Egy harmadik vonat is majdnem rárohan a haldoklókra

Az összezuzódott nancy-i gyors utasainak szivettépő halálhörgése és jajgatása közben majdnem újabb összeütközés duplázta meg a rettenetes katasztrófát.

Harmadik vonat is közelgett nagy sebességgel, mitsem sejtve arról, mi történt útjában. Ezt csak nagy nehezen, alig száz méternyire a szerencsétlenség színhelyétől sikerült leállítani.

Természetesen, ennek a harmadik vonatnak a személyzete és utasai is csatlakoztak a mentési munkálatokhoz, ezek azonban alig használtak addig, amíg meg nem érkezett Párisból az első segélyvonat teljes felszereléssel, kötszerekkel, hardágyakkal.

Már kilenc óra felé járt az idő, amikor kezdetét vehette a rendszeres mentőmunka.

A nancy-i gyors romhalmazai alól egymásután szedték ki a halottakat és a súlyosabbnál súlyosabb sebesülteket.

A KATASZTRÓFA HIRE PÁRISBAN

Mikorra az első segélyvonat több mint száz halottal és kétszáznyi sebesülttel

visszaérkezett a párisi keleti pályaudvarra, a francia főváros lakossága már értesült a rettenetes karácsonyi szerencsétlenségről.

A katasztrófa híre futótűzként terjedt el s óriási izgalmat keltett. Mindazok, akiknek hozzátartozója, vagy ismerőse utazott a nancy-i és strassburgi gyorson, a pályaudvarra rohantak, hogy informálódjanak.

Ebben az időtájban még csak 132 halotról és mintegy 280 sebesültről szóltak a jelentések,

de hamarosan kiderült, hogy még sokan hiányoznak.

A segélyvonaton hozott halottakat a keleti pályaudvar egyik hatalmas várótermébe szállították s ott terítették ki. A sebesülteket a különböző párisi kórházakban helyezték el.

A váróteremben megrázó jelenetek közepezté kezdődött meg a halottak agnosztálása. A rokonaikért és ismerőseikért aggodó párisiak sorra szemügyre vették a többnyire borzalmasan, a felismerhetetlenségig összeroncolt, eltorzult holttesteket

s szivetsfacsaró, drámai jelenetek között állapították meg személyazonosságukat.

A halottasházra átalakított tágas terem csak úgy visszhangzott a sikolyoktól, gőrcsős felzokogásoktól, a hátborzongató kiáltásoktól. Voltak feleségek, anyák, testvérek, akik elájultak, amikor rájöttek, hogy szeretettjük is az emberoncok között van.

Mások meg ujjongva vették tudomásul, hogy hozzátartozójuk még nincs az áldozatok sorában, vagy hogy — csak sebesült.

Rögtön, az első segélyvonat megérkezése után megjelent a pályaudvaron Lebrun köztársasági elnök Chautemps miniszterelnök és Páris hercege, akik megjelenésükkel vigasztalni és megnyugtatóni próbálták a gyászbaborult és a végső elkeseredésig lesújtott tömeget.

MENTÉS KARÁCSONY ELSŐ NAPJÁN

A mentési munkálatok egész vasárnap és karácsony első napján folytak a katasztrófa színhelyén.

Közben folyt a párisi keleti pályaudvar

Tessék kivágni és eltenni!

13. sz. SZELVÉNY

a B. L. decemberi
regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 darab decemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1933 december havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sf. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lej befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

rom a még fel nem ismert halottak agnoszkálása is. Lagnyból egyre több halottat hoztak be s emellett a súlyosan sebesültek közül is mind többen lehették ki lelkeiket.

A halottak száma kedden estére 199-re emelkedett, a különböző kórházakban elhelyezett sebesültek pedig mintegy háromszázra.

Az áldozatok pontos számát azonban még máig sem sikerült pontosan megállapítani. Az éjszaka folyamán még két súlyos sebesült halt bele sérüléseibe s így a katasztrófa halottjainak a száma most már 201.

Az elpusztult nancyi gyors szűrnű halált utasai között van, a megállapítások szerint,

Nancy város polgármestere, Hachette szenátor, továbbá Morell volt államtitkár.

Növelte a halálos áldozatok számát az a körülmény is, hogy sokan a súlyosabb sebesültek közül megfagytak a nancyi gyors romjai alatt, mert a fejvesztettségben nem kaptak elég gyorsan segílyt.

A GYÁSZKÁRPITOS PÁLYAUDVAR

A páratlan vasúti szerencsétlenség halottai közül azokat, akiket hozzátartozóik nem szállítottak haza, a keleti pályaudvar legnagyobb várótermében ravatalozták fel. Magát a pályaudvar épületét még vasárnap gyászkarpitba burkolták, míg magát a halottas várótermet a fekete drapériákkal borított falak mentén rengeteg koszoru lepi el.

A temetési gyászszertartás szerdán délelőtt ment végbe az állomás közelében levő kápolnában. A francia főváros ugyszólaán egész lakossága ott szorongott az állomás és a kápolna környékén.

A kormány nemzeti gyászt rendelt el s ennek megfelelően részt vett a temetési szertartáson Lebrun elnökkel az élén Franciaország valamennyi hivatalos méltósága. A temetést, természetesen, a vasutársaság rendezte, amelynek hatalmas összegű kártérítéseket kell fizetnie a halottak hátramaradtjainak és a sebesülteknek.

LETARTÓZTATÁSOK

Nyomban a katasztrófa megtörténte után, mihelyt megjelentek a színhelyen az első hatóságai személyek,

letartóztatták a strassburgi expresszvonat mozdonyvezetőjét és fűtőjét, akik alig sebesültek meg, amint hogy vonatjuk utasai közül is csak kevesen szenvedtek súlyosabb sérüléseket.

Kihallgatása során úgy a mozdonyvezető, mint a fűtő azt hangoztatták, hogy a lagny-i pályaudvaron átrobotgva, a kijáró szemafor sem volt tilosra állítva s így semmi okuk sem volt a lassításra, vagy megállásra.

De még ha — amint a lagny-i állomás személyzete állítja — a szemafor tilost jelzett is, ők azt a kód miatt nem látták, a mozdonyra szerelt önműködő vészjelző-készülék nem mutatott semmi bajt, amikor az állomásról kiszáguáltak a nyílt pályára, bele az előttiük veszteglő nancy-i gyorsba...

Egyébként a mozdonyvezető már 25. a

fűtő pedig 9 éve áll a vasut szolgálatában és soha semmi mulasztás, vagy hanyagság miatt nem volt eljárás ellenük. Ártatlanságukhoz tehát aligha fér kétség.

Tekintettel a két vasutas vallomásra, arra, hogy álhatalosan hangoztatták ártatlanságukat, kedden a halálos vonalszakaszon újra lejátszották a szerencsétlenség lefolyását s kipróbálták a vészjelző-készüléket. Tudni kell, hogy nemrégiben a francia vasutak minden egyes mozdonyát felszerelték ilyen önműködő vészjelző apparátussal, amely arra szolgált volna, hogy erős csengéssel és színes lámpá-

val jelezze, ha a szemafor tiloson áll. Így akarták megelőzni a szerencsétlenségeket olyan esetekben is, amikor a mozdonyvezető valamilyen okból nem veszi észre a szemafor jelzését.

A keddi próbán kitűnt, hogy ez a vészjelző készülék egyáltalában nem jó, mert nem lépett működésbe, amikor a szemafor tilosra volt beállítva. Ez a próba igazolta úgy a letartóztatott mozdonyvezetőt és fűtőt, mint a lagny-i állomás személyzetét: szombaton este, a katasztrófa időpontjában, a kérdéses szemafor valóban tilosra volt állítva, ezt azonban a strass-

burgi gyors vezetője a kód miatt nyilván nem láthatta, viszont a mozdony vészjelző készüléke nem jelzett tilost, nem működött. Így történt, hogy a mozdonyvezető, aki igyekezett a nagy késéssből valamit behozni, teljes sebességgel továbbvitte a vonatot.

Ezek után a mozdonyvezetőt és a fűtőt tegnap szabadlára is helyezték.

Pizonyára egész életükben megemlegetik, akár a sebesültek és a halottak hozzátartozói, a Lagny és Pompont közötti pályatestet...

A vasut a bűnös

A francia sajtó egyébként csaknem egyhanguan azt hangoztatja, hogy nem is annyira az alkalmazottak között kell a bűnöst keresni, hanem a vasutársaságot, a Compagnie de l'Est-et kell felelőssé tenni ezért a példátlan méretű katasztrófáért, mert nem készült fel az óriási karácsonyi forgalomra.

Egyes lapok követelik a vasutársaság egész igazgatóságának a letartóztatását, mert kétségtelen, hogy a katasztrófa az igazgatóság átkos és bűnös hanyagságának tulajdonítható.

LEIRHATATLAN AZ ELKESEREDÉS

Az egész francia közvéleményben leirhatatlan az elkeseredés és felháborodás a katasztrófa miatt, amely gyászba borította a francia nemzet karácsonyát.

Az egyik francia lapnak a helyszínrre kiutazott munkatársa különben eképpen ecseteli első benyomásait a katasztrófáról:

— Akinek az a feladat jutott, hogy képet adjon erről a rettenetes szerencsétlenségről, soha el nem felejtendő borzalommal találja szemben magát. Lagny és Pompont között a pályatest mintegy kétszáz méternyi távolságban csupa romhalmaz és vér... Egy olyan vonat maradványai, amely az emberek százait

vitte szüleikhez, gyermekeikhez, párjaikhoz. Kegyetlenség és embertelenség volna részletezni mindazt, ami e gyászos helyen a szem elé tárult...

A vasutársaság elleni felháborodás akkora, hogy máris sok képviselő jegyzett be interpellációt a katasztrófa ügyében.

Újabb jelentéseink szerint a francia kormány által kiküldött vizsgáló bizottság most már minden kétséget kizárólag megállapította, hogy a borzalmas vasúti katasztrófáért a keleti vasutársaságot terheli minden felelősség. E vizsgálóbizottság jelentése szerint a vasutársaság üzemvezetése hiányos volt, a jelző-készülékek tökéletlenek és a legtöbbjük olyan, hogy fagyban egyáltalán nem működnek. Megállapították továbbá, hogy a pozdorjává tört vonat olyan, kocsiokból állott, amelyeknek javarésze ósdi faalkatrészekből állott. Ezek ugynevezett selejtkocsik, amelyeket csak kivételes alkalmakkor, ha a forgalom túlszűfolt, szoktak beállítani és használni.

A párisi közvélemény leirhatatlan dühvel és haraggal fordult a vasutársaság ellen és csak akkor enyhült meg valamennyire ez az elkeseredett hangulat, amikor ma délelőtt a vonat mozdonyvezetőjét és fűtőjét szabadon bocsátották.

Órákig titkolták a szerencsétlenséget

A lefolytatott vizsgálat botrányos dolgokat állapított meg. Mindenekelőtt leszegeste, hogy a sűrű kód folytán a Párisból kiinduló vonat csak 1-2 órással késéssel tudták elhagyni a főpályaudvart. Az állomásfőnökösek felsőbb utasításra, az indulás előtt néhány perccel bizalmas rendeletet adtak a mozdonyvezetőknek, hogy ezt a késést feltétlenül be kell hozni és

külön jutalmat ígértek minden mozdonyvezetőnek, ha ezt a késést a végállomásig valóban behozza.

Igy történt aztán meg, hogy a karácsony előtti óriási forgalomban a francia vonatok eszevesztett sebességgel rohantak a kódos terepen. Ideges és türelmetlen hangulatot váltott ki az a hír is, hogy

a vasutársaság a megtörtént katasztrófát jó néhány órán át teljes titokban tartotta.

A szerencsétlenség este 7 és 8 óra között történt, de ennek ellenére is a katasztrófa színhelyétől félóránnyira levő kisvárosban még éjfélkor sem tudtak semmit arról, hogy mi történt. A szemtanúk azt állítják, hogy ez a titkolózás rengeteg ember életébe került, mert, ha azonnal segítséget nyújtanak a haldoklóknak, talán nem pusztul el annyi ember. Orvosok és pszichiáterek azt állítják, hogy nem egy esetben a halál oka nemcsak a sebesülés volt, hanem az ellenállás meggyöngyülése is, amit az idézett elő, hogy

a borzalmas hóban és hidegben a haldokló elvesztette az élethez való ragaszkodásnak hitét és akarateréjét.

A szabadlára helyezett mozdonyvezető és fűtő ma dél óta ismét a szerencsétlenség színhelyén vannak.

Ez a két ember e percben teljesen az őrült benyomásait keltik: orditoznak, a hajukat tépik és mindenkire odarohannak és biztosítják az illetőt, hogy ők nem az okai a szerencsétlenségnek.

KILENC KILOMÉTERES KÖRZETBEN HUSZONEGY SINREPÉDÉS

Szavakat nem lehet találni arra a megállapításra, amelyet ma délután tett közze a francia vasutak ad hoc kirendelt pályavizsgáló bizottsága. A bizottságnak egyik csoportja Párisból indult el azzal a feladattal, hogy a párisi környéki jelzőkészülékek működését felülvizsgálják. A bizottságnak ez a csoportja egy óráig uta-

zott mindössze és minden egyes jelzőkészüléknek megállott.

A vizsgálat során megállapították, hogy ezen az egyórás körzeten belül három hibásan működő jelzőkészülék van.

A L'Humanité a vizsgálóbizottság egy másik csoportjának kiküldetéséről számol be és elmondja, hogy

ez a csoport átjárta a La Roche és Brienon közötti 9 kilométeres vonalszakaszt és ezen a rövid szakaszon 21 sinrepédést találtak.

AZ ÁLDOZATOK TEMETÉSE

A délután 4 órakor érkezett jelentések szerint

a halálos áldozatok száma most már 205-re emelkedett.

A sebesültek 320-an vannak. A halottak között három országgyűlési képviselő is van: Slaiter, Verdun polgármestere, Rollier képviselő és Morell képviselő, volt

Megisméllődtek Verdun rémnapijai

Tessant külügyi államtitkár a strassburgi gyorsvonaton utazott és személyes szemtanúja volt a borzalmas vasúti katasztrófának. Az államtitkár a ma déli párisi sajtónak nyilatkozott és elmondotta, hogy

a háboruban sem lehettek borzalmasabb jelenetek, mint e vasúti katasztrófa alkalmával.

Arról már nem is beszél, hogy garmadában feküdtek a holttestek, csak azt ecseteli, hogy a reggeli szürkületben, halomba hordták össze a széjjel zuzott és széjjel dobált embereket.

— Verdun rémnapijai tértek vissza Franciaországba! — kiáltott fel nyilatkozata végén az államtitkár.

Az eddigi megállapítások szerint egyébként az áldozatok javarésze párisi polgár volt.

Altalában külföldi nem igen utazott a vonaton, mindössze csak néhány cseh állampolgárról tudnak, akik azonban szinte kivétel nélkül megmenekültek.

államtitkár.

A halottakat a pályaudvarról temették. A párisi sajtó nagyon rossz néven veszi, hogy a holttestek egy részét a vasutársaság a pályaudvar pincéjében ravatalozta fel.

A temetés alkalmából a gyászmenet útvonalán erős katonai kordon állott fel, mert

számolni kellett azzal, hogy a felidegesített párisi tömeg kilengésekre merészkedik.

Már a kora reggeli órákban emberáradat özönlött a temető irányába, de ezt a hullámzó százezres tömeget is féken tartotta a katonai kordon.

A kormány tagjai teljes számban részt vettek a temetésen, ugyancsak az egyházak papjai, továbbá a hadsereg vezetői. A gyászbeszédet Paganon munkaügyi miniszter tartotta.

A halottak között sok a gyermek...

Karácsonyi vakációra mentek...

Még ma délelőtt is egyre-másra kihalszák a romok közül véres hajás babákat és emberi agyvelővel telefrecscentett építő kockákat...

Karácsony előtt történt a katasztrófa.

RÉSZVÉTTÁVIRATOK

A Lagny és Pompont között szombaton este történt irtózatoss tömegkatasztrófa híre csak vasárnap terjedt el az egész világon. A legtöbb rádióállomás éppen karácsony estéjén mondta be a megrázó hírt, amely világszerte mélységes benyomást és részvétet keltett.

A világ minden részéből tömegestől érkeztek a részvétáviratok Lebrun köztársasági elnökhöz és Chautemps miniszterelnökhöz. Résztvétét fejezte ki mindjárt az első között XI. Pius pápa, míg Románia részéről Károly király és Duca miniszterelnök küldött részvétáviratot Lebrun elnöknek, illetőleg Chautemps miniszterelnöknek. Magyarország részvétét Gömbös miniszterelnök tolmácsolta.

Ruhákat garancia mellett
fest, tisztít és mos

„CRISTAL”

KELMEFESTŐGYÁR
CLUJ—KOLOZSVÁR
STR. MOLDOVEI 15.

POSTAI megbízások soron kívül,
nagy árkedvezménnyel.

Hírek szenzációs külpolitikai utakról

Károly király és Sándor szerb király állítólag Párisba készülnek

Hitler személyesen akar az európai fővárosokban tárgyalni

Páris, december 28

A karácsonyi szünetek alatt a nagy politikában semmi különös sem történt. Ellenben egyre szaporodnak a karácsony utáni tervek.

A legérdekesebb tervet a Matin közli, amely úgy tudja, hogy Sándor jugoszláv király és Károly, Románia királyja január folyamán Párisba érkeznek. A Matin szerint az a terv, hogy a két uralkodó a kisantant zágrábi konferenciája után, tehát csak január 8-ika után érkezik a francia fővárosba.

A valóban szenzációs hírhez azonban a Matin hozzáfűzi, hogy Károly király utazása még nem bizonyos. Annyi tény, hogy mindkét uralkodót a francia kormány meghívta és az is igaz, hogy a meghívást a két uralkodó elfogadta. De annak, hogy Károly király elutazzék Párisba, még előfeltételei vannak. A legfontosabb előfeltétel az, hogy Titulescu párisi tárgyalásai eredménnyel járjanak. Titulescu kilátásait illetőleg nincsenek jelentések, sőt a román külügyminiszter utazásának dátuma sem bizonyos még. Titulescu csak akkor utazhatik Párisba, ha előbb végérvényesen meghatározzák Boncour európai körútjának idejét.

HITLER IS EURÓPAI KÖRUTRA MEGY

Még ennél a hírnél is érdekesebb az az utazási hír, amelyet egyik prágai lap közöl és amely szerint

Hitler január végén, vagy február elején európai körutra indul.

Egyelőre csak az a terv, hogy a német kancellár Rómát, Páris és Londont látogatja meg, de vannak olyan hírek is, amelyek szerint Hitler Budapesten és Bécsben is tárgyalni fog. Az utazás célját illetőleg a lap azt írja, hogy Hitler a megbeszélések során a mai német rezsimet szeretné — a nagyhatalmak segítségével — stabilizálni.

Ennek a Hitler-utazásnak ellentmond az a másik francia felhivatalos forrásból eredő jelentés, amely viszont úgy tudja, hogy a francia kormány e hír felbukkanásával egyidejűleg utasította berlini nagykövetét, hogy adja át Hitlernek a francia kormánynak azt az értesítést, amely szerint a francia kormány megszeríti a német tárgyalások előkészítésének munkáját. Ez a hír egész váratlanul érte az európai diplomáciát, amennyiben a karácsony előtti hangulatban úgy látszott már, hogy Franciaország Sir Simon közvetítése után engedékenységet tanúsít. A helyzet azonban változott. Hogy mi az oka ennek a hirtelen álláspontra változtatásnak, azt tudni nem lehet, de az indítékokra rátappintani könnyű. Chaumet francia miniszterelnök karácsony másodnapján órákon át tárgyalt a francia hadügyi, tengerészeti és légügyi miniszterekkel, majd a legfelsőbb hadvezetőség vezérkari főnökeivel és a tárgyalások után adta ki azt a rendelkezését, hogy a német-francia előkészítő tárgyalásokat is meg kell szakítani. Ezek után természetesen nehezen hihető, hogy Hitler, ha az európai fővárosokba el is látogat, Páris is meglátogatná.

MAXIMOS PÁRISBAN

E viharos napokban érkezett meg Maximos görög külügyminiszter is Párisba, hogy a Balkán Szövetség megalakulásának nehézségeiről személyesen is tárgyalhasson és az ellentálló Bulgária feltételeit ismerhesse. Maximos, aki öt napig marad Párisban, már az első napon behatóan tárgyalt Paul Boncourral. Hír szerint a görög külügyminiszter a francia fővárosból Rómába megy, ahol Mussolinivel akar a kérdésről tárgyalni.

Vannak olyan jelentések is, amelyek szerint Heymans belga külügyminiszter Páris legközelebbi vendége, aki állítólag

nagyfontosságú kérdések letárgyalására érkezik Franciaországba.

SIMON ÉS RÖHM CAPRIBAN TALÁLKOZTAK

Sir Simon angol külügyminiszter közben elhagyta Páris és karácsonyi üdülésének helyére, Capriban utazott. Capriban pihen e percben Röhm, a német rohamosztagok parancsnoka is, aki már az állomáson fogadta az angol külügyminisztert és vele e napok során hosszabb tanácskozásokat folytatott. Röhmnek az a feladata, hogy a német fegyverkezési követelések kérdésében megnyilatkozzon angol szimpátiát még jobban elmélyítse.

Választás ünnep előtt, választás ünnep után

Bukarest, december 28.

A belpolitika ez alkalommal igen rövid karácsonyi szünete azzal végződik, amivel kezdődött: a választásokkal. Csütörtökön a községi és megyei tanácsok szenátorainak megválasztására kerül a sor. Ez a küzdelem szintén meglehetősen hevesnek ígérkezik. tekintettel arra, hogy

a legtöbb községi tanácsnak nemzeti-parasztpartí többsége van s hogy a nemzeti-parasztpart legalább ezen a réven szeretne néhány szenátori mandátumot nyerni.

Amint ugyanis ismeretes, a pénteki közvetlen szenátusi választásokon mind a száztizenhárom szenátori mandátumot a kormány szerezte meg, kivéve közülük azt a három, amely a Magyar Pártnak jutott a három székely megyéből.

A liberálisok azonban nyilván nem érik be ezzel a többséggel, hanem a szenátusból teljesen ki akarják golyózní a román ellenzéket s csak a Magyar Párttal akarnak maradni. Erre vallanak azok az előszakosságok, amelyeket a kormánypárti emberek a községtanácsi szenátorválasztásokkal kapcsolatban is elkövetnek.

A nemzeti-parasztpart megyei szervezeteinek jelentései szerint azokat a községi tanácsokat, akik nem voltak hajlandók elkötelezni magukat a kormánylista mellett, vagy törölték a választói listákból, vagy pedig különféle ürügyekkel letartóztatták.

Vlascamegyében — amint egy, az uralkodóhoz intézett tiltakozó táviratból kiderül — a nemzeti-parasztpartí tanácsadók nagyrészt a karácsonyi ünnep alatt is fogva tartották s természetesen máig sem engedték szabadon.

A kormányközégek erőszakosságai miatt a nemzeti-parasztpart több megyében visszalépett a községtanácsi választásokban való részvételtől.

Igy a központi Ilfoomegyében a párt arra szólította fel híveit, hogy tartózkodjanak a szavazástól.

A Barlad közelében levő Ghidiceni községben Zlataru Tache nemzeti-parasztpartí tanácsag tegnap arra ébredt, hogy több csendőrről állított be lakásába, akik felszólították, hogy kövesse őket az őrre.

A veréstől való félelmében a szerencsétlen községi tanácsos elvesztette a hangját, teljesen megnémult. A körörös megállapította, hogy megbénult a nyelve. Alaposan elhallgattatták.

A választási hadjáratnak egyre több az áldozata. Két ugyancsak barladmegyei földmivest, Artemie és Vrabie Jont, akik az egyik ellenzéki pártnak korteskedtek, a csendőrök letartóztatták s

husz kilométert gyalogoltatták őket farkasordító hidegben. A két gazdának lefagyott a lába, úgyhogy most le kellett vágni.

Mindketten nyomorékjaivá váltak a választásnak, a népakarat nagyobb diszorgására.

RHODINE

vizben azonnal oldódik, hatása azonnali.

Spanyolnátha,

reuma, migrén

ellen használjon Rhodinet, a legbiztosabb, legártatlanabb szer e belegségek ellen.

Rhodine teljesen iztelen.

Rhodine kapható az ország összes gyógyszerártaiban és drogériáiban. Egy 20 tablettát tartalmazó alumínium tubus ára csak ..

Lei 26.—

egy 4 tablettát tartalmazó alumínium etűl ára .....

Lei 8.50

AZ „USINES DU RHÔNE” KESZÍTMENYE

Ellenzék nélküli szenátusi akar-nak a liberálisok

PÓRUL JARTAK A NÉMETEK

Amint emlékeztet, a német pártok szövetsége választási paktumot kötött a kormánnyal, amelyek értelmében kilenc képviselői mandátumot kellett volna kapniok.

Ehelyett azonban csak hét német képviselő került be a kormánylistákra.

Naszódmegeyében elbukott az egész kormánylista s így Konnerth Arthur, aki má-

sodik jelölt volt, végleg elvesztette minden reményét, hogy képviselő lehessen Bras-sóban Konnerth Fritz volt a második jelölt, itt viszont csak a listavezető Lapedatu miniszter jutott mandátumhoz Konnerth Fritznek ennél fogva csak akkor lesz mandátuma, ha Lapedatu lemond brassói mandátumáról s kolozsvári mandátumát tartja. Erre nézve most folynak a tárgyalások.

Kétmillió betörés egy ókirály-sági póstahivatalban

A gyanu póstatisztviselőkre irányul

Kisenev, december 28

Karácsony éjszakáján ismeretlen tettesek behatoltak a sorocai póstahivatal épületébe, felfeszítették a kasszát és onnan 1 millió hétszáz ezer

lejt, valamint egy 550 francia frank értékű pénzeslevelet loptak el.

Tekintve, hogy a gyanu a póstatisztviselőkre irányult, néhány tisztviselőt és alkalmazottat őrizetbe vettek.

Két bánffyhungyadi család tragikus karácsonya két halottal, öt haldoklóval

Bánffyhungyad, december 28

Megdöböntő halálos áldozatokat követelő szerencsétlenség történt Bánffyhungyadon, karácsony estén. Két szegény iparoscsalád, Simon Anca Ferenc és Bardetschi József asztalos és családjaik — akik egy házban laktak — együtt ünnepelték a karácsonyt.

Lakoma közben tíz liter bort fogyasztottak el. Azután tüzet raktak és lefeküdtek aludni. Közben Bardetschiék lakása

kigyult. A tűz hatalmas füstöt terjesztett. Egy órán át lappangott a házban a füst, azután pedig áttért a cipészék lakására is.

Amikor a tüzet végre észrevették a füst megölte a cipészt és a cipész három éves kislányát.

A cipész feleségét, Bardetschi, annak feleségét és 3 gyermekét életveszélyes állapotban szállították kórházba.

A szerencsétlenség híre nagy részvétet váltott ki mindenütt.

Halálos turista-kaland Szinaja környékén

Egy fiatal mérnök reneneies pusztulása

Szinaja, december 28.

Megrázó, halálos szerencsétlenség történt karácsony éjszakáján a szinajai hegyekben. Câmpeanu Mircea fiatal bukaresti mérnök pillanatnyi rosszulléte következtében elvesztette az életét.

A mérnök nagyobb társasággal indult ki a Furnica-tetőre, de utközben hirtelen erős vakbélrohamokat kapott. Közben két jól felszerelt turista érkezett oda, akik elvállalták, hogy a beteg mérnököt elszállítják a legközelebbi menedékházig és ott segélyben részesítik. A mérnök társasága elfogadta az ajánlatot és tovább folytatta útját, a mérnök pedig a turisták gondoskodására maradt.

A turisták azonban nem tudtak eljutni a menedékházig, mert a rettenetes hidegben az egyik turistának lefagyott a füle.

Ez megkérte társát, hogy vigyázzon a betegre addig, amíg ő segítséget hoz. Miván az eltá-

vazott turista nem jött vissza, társa is keresésére indult, egyedül hagyva a mérnököt a borzalmas hidegben.

Közben a mérnök társasága eljutott a menedékházig, ahová azonban elhagyott társuk megérkezése egyre később. Tekintve, hogy időközben este lett, a társaság fátylakkal indult a mérnök keresésére, de minden próbálkozás hiábavalónak bizonyult, nem tudtak nyomára akadni. A két turista is elvesztette az utat. Vasárnap délen találták csak meg a mérnököt, akinek teste ekkorra jéggá fagyott. Megállapítást nyert, hogy a mérnök vasárnap reggel kilenc óráig kintlódott egyedül.

A fiatal, nagyon tehetséges mérnök tragédiája óriási megdöbbenést keltett.

Turista-törvények, de alighanem a világi törvények szerint is a mérnök társaságát súlyos felelősség terheli a fiatal ember haláláért.

Igazi turista sohasem hagyja el bajbajutott utitársát.

Letartóztattak egy ismert francia bankárt

Páris, december 28.

Tissiert, a Párisi Városi Hitelintézet általános ismert igazgatóját ma letartóztatták. Az igazgató ellen az a vád, hogy 800 millió frank értékű értékpapírt hamisított.

Légi támadás a kínai lázadók ellen

16 repülőgép 60 bombát dobott Fukien
tariomány fővárosára

Sanghaj, december 28.

A központinak nevezett nankingi kormány hadereje Csang-Kaj-Sek tábornok vezetése alatt tudvalevőleg már hetek óta büntető hadjáratot vezet Fukien tartomány ellen, amelyben a kormánycsapatok egy része Wang volt külügyminiszter vezetése alatt fellázadt s kezébe vette a hatalmat. A fukieni zendülők nagyrészt a Csang-Kaj-Sek tábornok által éveken ezelőtt elárult Kuomintang-párt bal szárnyához tartoznak, amely öt esztendővel ezelőtt még együttműködött a kommunistákkal.

Miközben Csang-Kaj-Sek, a katonai diktátor, szárazföldön is állandóan zaklatja a fukieni lázadókat, most

nagy légi támadást is vezetett a hatalmas kiterjedésű kínai tartomány fővárosa ellen, ahol Wang vezérkara székel.

Egy 16 repülőgépből álló raj nem kevesebb, mint

hatvan óriási bombát dobott le a fővárosra, igen sok házat rombadöntött s közel ezer embert elpusztított.

A borzalmas légi támadást a zendülők sem nézték tétlenül s sikerült nekik a nankingi kormány repülőrajából három bombavető gépet lelőniük.

Csang-Kaj-Sek tábornok szárazföldi csapatai ugyanekkor újabb vereséget mértek a zendülőkre s a foglyok közül mintegy hatszázat felkonceoltak.

IGY LETT PRIMA ÜZLET A BETEGSEGÉLYZŐ

Az aradi orvosok megrázó harca az orvosi éhbérért

13 millió betegpénz vándorol Bukarestbe Aradról

Arad, december 28.

A betegsegélyző pénztár, — mint köztudomásu, — az az intézmény, amelyre maga szorulna legjobban alapos „betegsegélyre”. Mert beteg ez az intézmény, nagyon beteg. Az intézmény tagjainak panaszai tükrözik vissza legjobban ennek a betegségnek tüneteit s ezek a tünetek krónikus betegség képét mutatták. Most kiderült, hogy a betegség már egyenesen akut: a betegsegélyző intézménye keresztül-kasul szövéődött már betegség-tünetekkel. Mert újabban egészen újszerű panaszok hangzanak el a betegsegélyző pénztárral kapcsolatban: kiderült, hogy nemcsak a tagok betegsegélyezése, de az intézmény orvostestületének kezelése körül is bajok vannak. Ugyanis ezuttal a betegsegélyző orvosai panaszoknak az intézményre: a betegsegélyző aradi pénztárának orvosai most harcban állnak azzal a sötét mentalitással, azzal a megdöbbentő sötétséggel, amellyel ezt az intézményt kifelé és befelé egyaránt vezetik, amely a betegsegélyzőpénztárnál rendszerre lett.

Az aradi betegsegélyző orvosok formális éhségstrájkot jelentettek be tiltakozásként

az ellen a különös gesztus ellen, amelyet az intézmény velük szemben gyakorol.

Karácsonyi éhségstrájk a leoperált orvosi honoráriumok miatt.

Az eset így kezdődött:

Még a hónap elején, illetve még a múlt hónap vége felé történt, hogy az aradi betegsegélyző igazgatója közölte az aradi testületi orvosokkal, hogy nem áll elegendő pénz a rendelkezésére fizetésük kiutalásának fedezésére és ezért mintegy tíz százalékos fizetésredukcióra van szükség. Az orvosok összedugták a fejüket, megtárgyalták a dolgot és természetesen nem nagyon örvendeztek a fizetésredukciónak. De, mit volt mit tenni: tudomásul vették a tíz százalékos redukción, melyet, amint az alább kiderül, igen alapos okok miatt, igazságtalannak tartottak.

Igy következett el a decemberi fizetés kiutalásának ideje. Az aradi betegsegélyzőnél azonban az a rendszer, hogy amíg a tisztviselők általában pontosan megkapják az esedékességkor fizetésüket, az orvosok kifizetése elhúzódik pár nappal. Így azután közvetlen karácsony előtt tudták meg, hogy a betegsegélyző-pénztár igazgatósága

látva engedékenységet, „ügyes” császárúgást alkalmazott és az orvosi honoráriumokat — különös tekintettel a közeledő karácsonyi ünnepekre — nem tíz, de huszonöt százalékkal csökkentette.

Az orvosok fel voltak háborodva. Legnagyobb megdöbbenéssel vették tudomásul a különös gesztust, amely nem lehet egyéb, mint rosszakarat eredménye. Egyöntetűen visszautasították a fizetések felvételét.

Elhatározták, hogy inkább egyetlen fillér nélkül maradnak karácsony ünnepén, de nem tűrik az egyenesen felháborító igazságtalanságot.

Valóságos éhségstrájkot jelentettek be a fizetésamputáció ellen az orvosok, akik minden fillérre alaposan rá vannak utalva. . .

Aradi milliók, amelyek Bukarestbe vándorolnak. . .

Lássuk csak, igazuk volt-e a betegsegélyző orvosainak, amikor erre az elha-

Alig néhány lej honorárium betegenként

Az Aradon maradó negyven százalékból mindössze tizenkét százalékot fizetnek ki az orvosok honoráriumaként. A betegsegélyző-pénztárnak, amelyeknek célja igazán az lenne, hogy a „biztosítottakat” jó, pontos orvosi kiszolgálásban részesítse, a betegsegélyzőknél a legutolsó pont az orvos. Az orvos nem számít: a tisztviselői gépezet, az adminisztráció lényegesen többet nyel el, mint az orvosi fizetések tétele. Egy orvos az aradi betegsegélyzőnél például ezideig 4300 lej fizetést kapott, vidéki orvos pedig

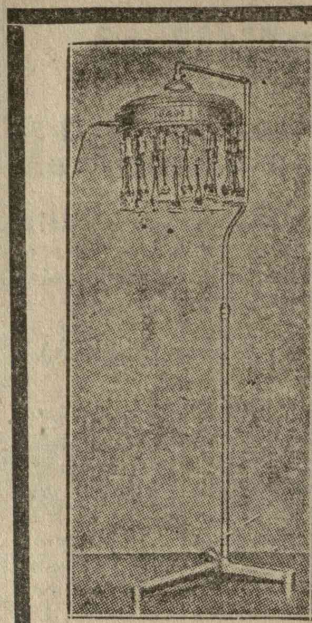
Orvosoknak fizetésleszállítás, a „szorgalmas” tisztviselőknek lélmilliónyi prémium

Ilyen körülmények között jött a váratlan fizetésredukció, amely orvosonként ezer lejjel amputálta a pénztári orvosok fizetését. A legfelháborítóbb azonban mégis csak az a dologban, hogy ugyanez

az aradi kerületi pénztár „szorgalmas” tisztviselői között négyszázezer lej prémiumot osztottak ki.

Hogy mit jelent a „szorgalmas” jelző ennél a közintézményszámba menő testületnél — ezt nagyjából tudja mindenki. Az a szorgalmas tisztviselő, aki a feleket a legjobban végzálta, aki a legtöbbet préseli ki a tagokból, aki gondoskodik arról, hogy Bukarestbe évente legalább tizenháromezer lej jusson fel a központba.

Aki még tudomásul veszi azt is, hogy a pénztárnál különös protekciórendszer divik, hogy igazságtalanságok és végzeturák egész sora éri az orvosokat: az tisztában lehet azzal, hogy meg kell érteni az orvosokat, akik inkább visszautasították az éhbérük felvételét, sem hogy eltérjék ezt az újabb igazságtalanságot.

Kedvező fizetési feltételek.

Az egész világon elterjedt és elismert, legutolsó és legújabb tökéletesítésekkel ellátott híres

„NAM” AUSZTRIA

márkájú

Örökhullám apparátusok

kaphatók a romániai és bulgáriai vezérképviseletnél és főlerakatnál:

PARFUMERIA „LILAS”

București, Str. Smârdan 37. Telef. 3/78-53.

Nagy raktár: örökhullám-apparátus alkatrészekben és oldatokban, fodrászati berendezésekben és minden nemű fodrászati cikkben, valamint villamos apparátusokban. Kiváratra áruigényeket küldünk! Az ország minden részébe szállítunk.

vételnél, a munkaadó kiköti, hogy az alkalmazott lemond a törvényben biztosított kedvezményeiről. Hány közismert nagy aradi céget ismerünk, ahol csak ezzel a reverzállissal veszik fel az alkalmazottat. Az alkalmazottak pedig, különös tekintettel az éhenhalás veszedelmére, belemennek a megállapodásba. Így, amikor a munkaadónak betegség esetén fizetnie kellene, természetesen erre nem csak a munkaadó nem gondol már, de maga az alkalmazott sem. Más esetekben — ugyancsak sok ilyen esetről tudunk, — amikor az alkalmazott megbetegszik, a munkaadó bejelenti, hogy kifizeti a nyolcnapos táppénzt, a betegsegélyt, de abban az esetben, ha alkalmazottja ezt elfogadja, azonnal fel is mond neki. És ismét csak az éhenhalásra való emlékezés az, amely arra készteti az alkalmazottat, hogy hallgasson...

Valami nincs rendben az aradi betegsegélyzőnél..

A panaszok, amelyek itt általában felsoroltattak, nem kizárólag aradi jellegűek, de az orvosi fizetések redukciónja Aradon kívül még csak Szébenben került sor, — eddig, lehet, hogy a kitünő példa követésre talált. Az azonban tény, hogy ha bajok vannak a betegsegélyzőnél országos viszonylatban — mint ahogyan vannak — sokszorosak ezek a bajok az aradi betegsegélyzőnél, ahol kifelé és befelé egyaránt csunya dolgok történnek.

Az aradi betegsegélyző orvosok értekezletet tartottak a fizetéslevágás ügyében, s a gyűlés értelmében memorandumot szerkesztettek, amelyet a betegsegélyző „autonóm” vezetőségéhez terjesztettek be. Ebben a memorandumban elmondották sérelmeiket s bejelentették, hogy fizetéseik felvételét visszautasítják, bár szolgálatukat változatlanul ellátják.

— A vér fölfriss tése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.

Időközben, mint megírtuk, a napi politika felosztatta az „autonóm” vezetőséget, interimár bizottságot még nem neveztek ki s így jelenleg az igazgatóság vezeti az ügyeket. Ilyenformán az orvosok panaszra ugyanaz elé az igazgatóság elé került, amelyik a fizetéslevágásokat eszközölte. Vagyis „jó helyen” van.

Az aradi betegsegélyző orvosok azonban nem nyugszanak bele ebbe az egyébként is példát statuáló jogsértésbe és a legerélyesebb akcióval akarják kiparizni az igazgatóság különös gesztusát. Lehet, hogy ez sikerül is nekik. De meg kell állapítsuk, akármennyire is kívánjuk az orvosoknak, hogy ügyüket sikerre vigyék, ki kell jelentsük: ezzel nem változott meg az a tarthatatlan rezsim, amely annyira megérlette ezt az intézményt arra, hogy radikális gyorssegélyt visszadják annak a hivatásnak, amelynek gyakorlásától annyira eltért..

Balla Károly

**Wimpassing
hócipők**

előírt eredeti gyári árak mellett

Linoleum Stecll cégnél

Brassó, Kapu-u. 34. Telefon 5-45

Hitelközpont tagja.

Fiókok: Bukarest, Arad.

Üdít és szépít

Sermandrée

Puder és Crém

HIREK

Egyre átlátszóbb lesz az ember

Ma már, tíz évvel Röntgen halála után a röntgen-készülék éppoly magától értetődő az orvosnak, mint a szetoszkóp. A röntgensugarak belelátnak az ember belsejébe és megmutatják a betegségeket. Kezdetben csak csontokat lehetett látni a röntgensugarak segítségével, mert azok a lágy testrészeket áthatolnak, a csontokon már nem. Lassanként kitalálták aztán, hogy hogyan lehet láthatóvá tenni az emberi test lágy részeit is, azzal, hogy fémes anyaggal, báriummal, vagy bizmuttal kevert kását, pépet etettek a megoperálandó beteggel. Az átlátszatlán fémanyag útját aztán pontosan követni lehetett az átvilágításban. Legnagyobb nehézségek a veseszerkezet röntgenvizsgálata előtt voltak. Ezekbe a szervekbe is valami olyan anyagot kellett bevinni, amely átlátszatlán és csak ezekbe a szervekbe jut. A jó alkalmas lenne, de mérgező, már abban a mennyiségben, amelyben a szervezetbe kellene vinni, hogy árnyékot adjon a röntgen-ernyőn.

Most sikerült Binz és Ráth berlini professzoroknak éveken át tartó kísérletek után, egy olyan jódoanyagot előállítani, amely nem mérgező. Az orvoslektan nevé készítményt a vérkeringésbe fecskendezni be, a vér útján kerül a vesébe s a röntgenfényvel való átvilágításnál elég erős árnyékot ad, hogy az orvos a vese minden részletét megvizsgálhassa.

— Zsidó ifjak kongresszusa Aradon. Aradról jelentik: Vasárnap vette kezdetét Aradon a romániai zsidó ifjusági szervezők országos kongresszusa. Az országos kongresszus várakozáson felül népes volt és azon nemcsak a romániai, de a nemzetközi zsidóság helyzetét is megvitaták.

— Egy privátbeszélgetés kinos következményei. Tudósítónk jelenti: Kun László 25 éves nagyváradi gyári tisztviselő kedden este Burcas nevű tisztviselő ismerőse társaságában a Bémer-téren sétálgatott. Beszélgetés közben Kun gyalázó kifejezést tett a románokra. A megjegyzésnek egy történetesen arrahaladó államrendőrségi kapitány is fültanuja volt, aki nyomban letartóztatta a fiatal tisztviselőt és bekísérte a rendőrségre, ahol kihallgatták. Ertesüléseink szerint Kun szerdán a kolozsvári hadbíró-ágra kísérték, ahol a Marzescu-Mironescu rendtörvény alapján nemzetgyalázás miatt vonják felelősségre.

Massaryk cseh elnök üzenete az alábbiakat karácsonyra a világnak: — Ne izguljunk gazdasági és politikai kérdések miatt. A ma problémája elsősorban erkölcsi probléma. Az egész közéletben, gazdasági és politikai téren egyaránt ki kell küszöbölnünk minden, ami erőszak. A világháború megleremeltette a világ népeinek szövetségét. A magam részéről még ma is olyan intézményt látok a Népszövetségben, amely alkalmas a népek egymásközi kapcsolatainak megszilárdítására. Le kell ülnünk a tárgyalóasztalhoz és meg kell egyeznünk egymás között, hogy miként javítsuk meg a javítandókat. Egyszer végre már józan és hecsületes politikát kell csinálnunk. Az új rendszer a szabadság és a testőriség elvén épül föl. Ez a két elv minden államot és népet kötelez. Nem látok a mai időkben egyetlen olyan politikai problémát sem, amelyet becsületes és józan államférfiak ne tudnának közös tanácskozások útján békésen tisztázni és megoldani. Gyönyörű ez. Kedves, okos öreg ur ez a Massaryk. De ne tudná, hogy mi történik a magyarokkal, meg a többiekkel a saját országában? Abban, ami! A csúszott. Józan és becsületes politikát kell csinálni — mondja. Hát miért nem csinálta? Otthon. Minténak.

MEGHALT EGY HIRES SARKUTAZÓ

Knud Rasmussen, az ismert dán északi kutató, 54 éves korában Kopenhágában meghalt. Rasmussen, aki Grönland északi részében és Amerika sarki vidékein több expedícióban vett részt, számos földrajzi és néprajzi felfedezéssel örököltette meg a nevet. A híres utazót legutóbbi grönlandi útján szerzett betegsége vitte a sírba.

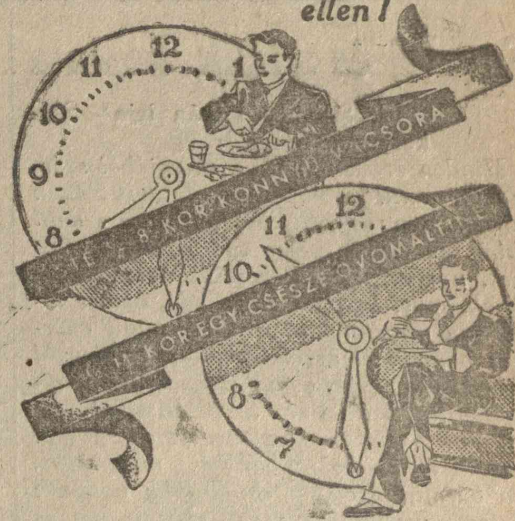
★ Házasság. Schweitzer Hermann vegyész-mérnök, az „Unirea S. A. R. de Petrol” brassói igazgatója, december 23-án házasságot kötött Singer Juliska, előbb férjezett dr. Adler F.-né urnóval. (Minden külön értesítés helyett.)

— Áldetektív a lakodalomban. Nagyváradi jelentik: Hétfőn este a nagyváradi Sas-Passage palota portásának, Szűcs Bálintnak a lakásán különös botrány történt. A portás éppen lányának lakodalomát ünnepelte, amikor a vendégsereg között feltűnt egy fiatal ember, aki teljesen ismeretlen volt a mulatozóknak. A házigazda kérdésére az idegen kijelentette, hogy Szakács Jánosnak hívják, foglalkozására nézve detektív. Az idegen kijelentette azonkívül azt is, hogy ő a ház lakói közé tartozik és azért a legmesszebbmenő szemtelenségnek tartja a portás részéről, hogy nem hívta meg őt is a lakodalomra. A háziakat megijesztette az idegen fellépése és hogy lecsendesítsék, leültették az asztalhoz. Szakács rövid idő alatt tökrészegre itta magát. Akkor kiabálni és verekedni kezdett és a lehető legfelháborítottabban viselkedett. A portás megelégedte a szemtelenségével és rendőrről szaladt. Az először rendőrök leigazoltatták Szakácsot és akkor kiderült, hogy Szakács János nem tartozik a rendőrség kötelekeibe, csak annyiban, hogy ismét szélhámos és verekedő és őt a rendőrség már régóta körözi. Az „áldetektív” a rendőrség letartóztatta, majd átadta az ügyészségnek.

— DÉVAI HIREK. Déva szilveszteri szórakozásáról az idén a római katolikus és református egyházak közösen rendezett színelőadása gondoskodik. A testvéri együttműködés láttán csak azt kívánjuk, bár mindentítt hatna a jó példa. — A dévai törvényszék a napokban súlyos ítéletet hozott a szándékos emberöléssel vádolt Székely János lupényi lakos bűnperében. Székely János a lupényi betegsegélyzői kórház konyhájának kezelője volt. A konyha kezelését árlejts útján Boros Jánosné kapta meg. Az átadás körül a régi és új konyha kezelő között nézeteltérések támadtak. Székely János, — akit a jó állás elvesztése amúgy is mélysegesen elkeserített, — az újabb veszekedés és némi szeszital fogyasztás által végsőkéig feldühítve kést ragadott és Borosné, az asszony lakásán, megölte. A bíróság Székely Jánost szándékos emberölés vétségéért 12 évi fegyházra ítélte.

ABLAK

Ime a legjobb recept álmatlanság ellen!

Próbálja ki ezt a rendszert

15 napon keresztül és meg fogja látni, milyen üdítő álomban lesz része, mi-helyt lehajtotta fejét a párnára! Az emberek milliói New Yorkban, Chicagóban, Londonban és más nagy városban, ahol a pokoli és álmatlanság okoz, minden este Ovomaltint isznak.

ÁRA: 50.- 98.- 175.- 320.-

OVOMALTINE

Hír Lunacsarszki népbiztos haláláról

Moszkva, december 28.

Lunacsarszki, a Szovjet volt művészeti és közoktatási népbiztos, egy francia felhivatalos jelentés szerint Franciaország területén tegnap meghalt. A hírt egyelőre fenntartással kell fogadni, mert a felhivatalos semmi közlelbi adatot nem közöl, még azt sem, hogy Franciaország mely városában halt meg a volt szovjet népbiztos.

Lunacsarszki csak 1928-ig volt Szovjetország népbiztosa. 1928. óta a Szovjet Lunacsarszkit különböző fontos külpolitikai megbízatásokban foglalkoztatja és főként az volt a küldetése, hogy Franciaországban, ahol személy szerint is kapcsolatai vannak, a barátságos viszony kimélyítését ápolja.

— Influenza, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint tüdőcsúskorut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűviz használatával által többször és alaposan kitisztítsanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József viz lázzal járó fertőző betegségeknél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz.

— A munkásokra ömlött a forró vasöntvény. Vajdahunyadról jelentik: A vajdahunyadi vasművek telepén a napokban súlyos szerencsétlenség történt. Egy forró vasöntvényt telt kocsit, a munkásokra zuhant. A kiömlő forró fém súlyosan megégette Demeter Istvánt, Nagy Miklós munkásokat és többeknek könnyebb természetű sérüléseket okozott.

— Héjjas Ivánt doktorrá avatták. Budapestről jelentik: Héjjas Iván kecskeméti gazdálkodót, aki az ellenforradalmi időkben hírhedt szerepet játszott, a budapesti közigazgatási egyetemen doktorrá avatták.

Magyar Uriasszonyok Lapja

Páratlan kivitelben havonta 3-szor megjelenő szépirodalmi és művészeti folyóirat. Ez a komoly, magas irodalmi színvonalú szerkesztett lap nemcsak szellemi táplálékot nyújt, hanem a legújabb divatlap, modern kézimunka és magyar gyermekek lapja melléklettel jelenik meg. Minden művelt és haladni óhajtó urhölgynek nélkülözhetetlen tanácsadója.

Megrendelhető: Török Jánosnál, Oradea, Casuța postalá 47.

Komoly érdeklődők kérjenek mutatvány-számot.

Vasuti baleset Torda közelében

Torda, december 28.

A Torda és Abrudbánya között közlekedő személyvonat Torda közelében kicsiklott. A mozdonyvezető, a fűtő és többben az utasok közül súlyosan megsérültek. A bevezetett nyomozás a szerencsétlenséget bűnös kezek munkájának tulajdonítja.

Százezer lej ellenében

Szabadlára helyezték az aradi rendőrség sikkasztóját

Arad, december 28.

Az aradi törvényszék vádancsa, közvetlenül karácsony előtt százezer lej biztosíték ellenében szabadlára helyezte Orgovits Demetert, az aradi rendőrség sikkasztó rendőrtisztját. A vizsgálóbíró előzőleg a kérést már visszautasította, a törvényszék azonban, ugylátszik, mégis helyt adott a kérésnek.

A szabadlára helyezés érthető feltűnést keltett, mert Orgovits beismerte tettét és így kétségtelen, hogy a sikkasztást ő követte el. Aradon most érthető érdeklődéssel várják a rendőrségi botrány további fejleményeit, de főleg azt, hogy ki foglalja majd el Orgovits helyét, amelyre máris nagy a jelentkezők száma.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Egy lej és annak kamata

Id. Siklody István írja Székelyudvarhelyről:

Minden értékből az energiából származik, amit a élőnyek táplálkozásuk közben a napsugarakból lekötnek s amit ebből az ember össze tud gyűjteni. Kamat, nyereség, építkezések, berendezések, ipar, kereskedelem, adó, vám s általában minden tevékenység; mind energiát vonnak el az embertől. Az embertől, akármiféle címen elvonható energiamentesség legfelső határa az az energiafőforrás, ami az általa összeszedett energiából a saját életszükségletein felül megmarad. Ha bármiféle címen ennél több vonódik el, az energiagyűjtés és energiaelvonás egyensúlya megbillen s fokozatosan, lassanként, vagy háboru esetén lökészerűleg, összeomlás következik be. Meggyőződhetünk erről az által, hogy ha a kamatnak hosszabb időn át való alakulását megfigyeljük.

Ha egy lej Krisztus születése óta a mai napig ötszázalékkal kamatozott volna, ma már akkora összeget tenne ki, hogy ha a föld egész tömege tiszta aranyból állana, és az arany értéke állandóan a mai lett volna: abból is az egy lej kamatjának csak egy kis hányada telne ki.

A pénz Krisztus születése óta kamatozott, de az egyellenegy lej kamatja nincs meg seholsem. Az emberiség távolról sem volt képes azt összegyűjteni, mert valahányszor az energiaelvonás az elvonás lehetőségének a maximumát elérte, ugyanannyiszor a gyűjtés és az elvonás egyensúlya megbillent s úgy a kamat, mint a tőke szükségképpen összeomlott, a kamatozás folytonossága megakadt s a kamatozás ismét előlről kezdődött.

Jelenleg is egy ilyen megbillent egyensúlyi korszakban élünk, amelyet még politikai ellentétek is komplikálnak.

Orvosság: Az energiaelvonás mérséklése, a politikai ellentétek elsimítása. Ez egyszersmind az izmusoknak és programoknak is értékmérője.

★

Kedves, primitív és közben nagyon okos egyéni elmélet a Siklody István íenti írása. Tudományosan nem alapozott ugyan, de nagyszerű ahhoz, hogy a kamatpolitikát érzékeltesse és ezért örömmel közzétűnk.

A közgazdaság hirei

HARMINC MILLIÓS FA-ÜZLET A FA-SZÖVETKEZETEK RÉSZÉRE

(Bukarest) A minisztertanács határozata értelmében a Nemzeti Telepítési Hivatalt számára szükséges faanyagot kb. 30 millió lej értékben a faipari szövetségek fogják szállítani.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG LETT A BUKARESTI ORENSTEIN CÉG.

(Bukarest.) Orenstein et Co. S. A. cég alatt 2 millió lej részvénytőkével Bukarestben textil-, konfekció- és kézműipari kereskedelmi részvénytársaság alakult. Főrészvényesei H. Orenstein 1 millió lej és A. S. Weisbroth 500.000 lej tőkével.

ÁLLATÁRAK

(Bécs) A legutóbbi bécsi sertésvásárra 8000 darab hus és 3517 zsir-sertést hajtottak fel. A vásár irányzata élénkebb volt. A hussértékek 3, a zsirértékek pedig, a prima minőségűek, 3-4 garassal drágultak.

A LOMÁSI MEGVETTE A MAROSGALÓCZÁSI INGÓSÁGAI

A Lomási Erdőipari Rt., amelynek érdekeltségéhez tartoznak a Marosgalóczyi Erdőipari Rt. és a Moroeni S. A. Forestiera, 2 millió 205 ezer 250 lejért megvásárolta, illetőleg átvette a Marosgalóczyi anyagkészletét és különböző ingó berendezéseit. Ugyanakkor a Marosgalóczyi és Moroeni S. A.-ra átruházta a hadügyminisztériummal szemben fennálló 1 millió 156 ezer 873 lejes követelését, a Lomási 6 millió 855 ezer lej névértékű értékpapirjait 2 millió 56 ezer 500 lejért és a Lándler Sándorral szemben fennálló követelését 631 ezer lejért.

Az erdélyi gyümölcs ami volt, ami ma és amivé lehetne

A vadon élő nemes gyümölcsökről és a vadon élő gyümölcsstermelőkről

Írta: **Komonkai Korponay Kornél** (Feketefalu)

(Befejező közlemény.)

Két legfőbb háromévesnél öregebb csemetéket sohase ültessenek, mert ezek a főiskolai porhanyóbb s kövérebb talajból való kivétel s az új, esetleg kötöttebb és soványabb területre való átültetést könnyebben élik át, mint az öregebb csemetéket. Sokszor hallani kezdőktől, hogy oly csemetéket ültettek, amelyeken már termőrétyek vannak s az ily fák nemcsak hogy termést nem hoznak, de az átültetés-zavarást sokkal nehezebben élik át, mint a fiatalabb csemetéket, ha egyáltalában átélik.

Ne feledjük el, hogy még a legaprólékosabb gondossággal végzett ültetés is csak az első lépés a gyümölcsfa életében. Ez az alap, amelyen, ha azt helyesen helyeztük le, rendszeres munkával tovább építhetjük a természet segítségével azt a csodaszép épületet, mely idővel a kellő időben s célszerűen keresztültűt munkánkat gyönyörű mosolygó gyümölcs-essel jutalmazza meg. Rengeteg vita van a szaklapokban az őszi, vagy tavaszi ültetés előnyéről, arról, hogy mily átmérőjű s mily mély gödörket ássunk, a későbbi nevelés és kártevők elleni védekezés csak mellesleg lesz fel-ehemlve.

Aki gyümölcsöt akar telepíteni, előbb veszen számot önmagával, hogy mit akar termelni, vagyis hogy kevesebb költséggel és gondossággal akar-e esetleg nagyobb mennyiségű, de olcsóbb, ugynevezett kereskedelmi árut termelni, vagy pedig alapos gondozás, permetezés, stb. befektetése mellett csúcsos árut.

Ezen kérdés eldöntésénél az illető anyagi lehetősége, a terület alkalmassága, a közlekedési utak minősége, a vasút közelsége, stb. az irányadók.

Almáknál pl. az első csoport termeljen sárgait, pónykot, sikulait, téli citromalmát, stb., a második jonathant, londoni pepint, ananász renettet, kanadai renettet, stb.

Áttérve a már természetben lévő gyümölcsösök természetének értékesítésére, elsősorban is nem szabad a jövőt a mostani sivatár jelen szerint megítélni. Ma minden állam elzárja határait, védi saját termelőit. Ennek előbb-utóbb meg kell szűnnie s kellő, nem túl magas vámok megfizetése mellett, a békébeli forgalomnak helyre kell állania.

Elsősorban is gondoskodjunk arról, hogy a megjelenő vevő egy fajból nagyobb tömeget tudjon beszerezni,

amit elérhetünk, ha a meg nem felelő fajokat a vidékenként legjobban beváló fajokkal átváltjuk, megjegyezvén, hogy 40-50-60 éves fákat is át lehet azonnal oltani, mindaddig, míg ágaikon sima kéreg van. — A még öregebb fákat érdemes lefátaltítani, s azután az új korona megfelelő számú hajtásait átszemezni, vagy átoltani.

Erdemesebb 50-60 éves fákat átoltani, még ha 10-15 százalék elpusztul is belőlük, mint azokat kivágni, s új csemetéket ültetni.

Megelőző termőfáinkat ne hagyjuk gondozatlanul, de kellő tisztítás, megritkítás után adjuk meg nekik évenként, akár van termés, akár nincsen, a kellő permetezéseket, fedjük le a veszélyes férgek tojásait, fészkeit, stb. Erre vonatkozólag

elsőrendű fontosságu, hogy mindenki, aki gyümölcsözéssel foglalkozik, ismerje meg a kártevőket, tanulja meg, hogy az év mely szakában, hol találja fel azokat, s mikor, mivel, hogyan kell azok ellen védekeznie.

Gyümölcsstermő vidékeken már az elemi iskolában kellene a gyermekeket a kártevőkkel s azok életmódjával megismertetni. Különben pedig az agrárkamaráknak, meg gazdasági egyesületeknek praktikus előadások és bemutatók útján kellene ezen ismereteket terjesztetni s a gazdákat permetező eszközök és szer-ek ingyenes, vagy leszállított áron való ki-osztása mellett a rendszeres munkára bátorítani.

A meglévő termés leszedésénél szaktassuk rá munkásainkat, hogy

a gyümölcsöt kellő gondossággal bányanak, ne zsákokba, vagy szögletes ládába dobálják, hanem kibélelt kosarakba, vagy ládába rakják, szitguta s raktárban is kellő ki-mérettel tárolják, mert az ütődött, zuzott gyümölcs értéktelen.

Tároljuk gyümölcsünket a szedés után nyitott oldalú ládákba és ne csakott épület-be, de legkevésbé pincébe, mert ily helyeken a gyümölcs befűlled. Ajánlatos szedés után a gyümölcs osztályozása, de ezen osztályozásnál ne vesszük mindazt I. osztályba, amiről szeret-

nők, hogy az legyen, hanem csak azt, ami a kereskedelemben szokványos I., vagy II. osztályu.

Mindenestre azonban távolítsunk el a jó, egészséges gyümölcsből minden ütődött, vagy gombabetegség-foltos gyümölcsöt, így lehetőség elejét véve ezen betegségek terjedésének, mely az egymásra rakott gyümölcs között terjed legintenzívebben.

A vevők vonzása végett minden gyümölcs-stermő vidéknek évenként ajánlatos volna egy mintavásárral egybekötött kiállítást rendezni.

A ma látható gyümölcskiállítások teljesen céltalanok. Mindenki kiválogat egész terméséből s minden fajból 10-15 db. gyümölcsöt s ezt egy tálcán kiállítja. Ha esetleg valamely faja hiányzik, kölcsönveszi a szomszédtól, vagy megveszi a piacon. Az győz, aki több fajból tud néhány szép példányt, igaz, vagy esetleg nem egészen igaz uton, összehozni. A nagytermelő, aki 4-5 fajból kocsiarakományokkal rendelkezik, s akinek esetleg néhányszor termő-faja van, távol kell maradjon az ily idejét mul-ta és semmiféle praktikus jelentőséggel nem

bíró kiállításról, mert esetleg elviszi előle a díjat olyan valaki, akinek minden kiállított fajból csak 1-1 faja van, vagy esetleg több fajt oltott egy törzsre.

A mai kiállításnak csak akkor van értelme, ha az egyuttal mintavásár is, vagyis a kiállító nem kutatja ki egész terméséből a legszebb néhány darab gyümölcsöt, hanem osztályozás után egy átlagmintát állít ki, megjelölve, hogy minden egyes fajból és osztályból mennyit szállíthat s ezen ajánlata egy minőségileg, mint mennyiségileg legyen reá nézve, a szokványosan megengedett eltérésekkel, kötelező. Ha azután ezen kiállítások, vagy jobban mondva mintavásárok, kellőképpen közhírré tétet-nek, kétségtelenül vonzani fogják egy a bel-, mint a külföldi vevőket, mert vevő a gyümölcsre majdnem mindig van, de rendszeren nem tudja, hogy hol lehet nagyobb tételt beszerezni.

Bár európaszerte rohamosan terjed a gyümölcskertészet, a mi gyümölcsünknek mindig meglesz a tisztességes ára, mert a minősége kitűnő. — A kellő eredmény elérése csak rajtunk múlik.

A Mica 1200 hektár területű aranymezőt eladott egy francia tőkés-csoportnak

Mi van a hatalmas üzlet háttérében és melyek lehetnek a nagy tranzakció indítókai

Bukarest, december 28.

Bukaresti jelentések szerint romániai érdekeltségek és francia tőkések között még a karácsonyi ünnepek előtt Párisban megállapodás jött létre, amelyben nagy-része van a romániai Nemzeti Banknak is.

A jelentés szerint a „Mica” ennek a francia tőkecsoportnak eladott 200 millió lejért egy 1200 hektár területen fekvő arany-mező területet. A terület kihasználására és kibányászására új részvénytársaság alakul, amelyben ötven százalékos részvényes a francia tőkecsoport, míg a másik ötven százalékos részvényei romániai kezekben maradnak.

A társaság — így mondja a jelentés — meg akarja kísérelni Románia arany-termelését arra a nívóra hozni, amely az ország arany-gazdagságának megfelelő.

Ez a szükségzetes jelentés az érdeklődőt még nem elégíti ki. Nagyon kíváncsi a folytatására és különösen a tranzakció kulisszatitkaira, amelyek valószínűleg rövidesen kiszivárognak.

Miért nem „barátkozunk” Angliával?

Anglia mezőgazdasági szükségletének 79 százalékát vásárolja a külföldről

Brassó, december 28.

Az államok politikája egyre inkább arra eszmél, hogy a politikai és katonai szövetségeknél sokkal elsőbbrangu érdek a jó és megbízható gazdasági szövetség. Ma már éppen ezért nemcsak azt tekintik, hogy háboru esetén ki és hogyan tud segédkezet nyújtani, hanem egyre inkább arra is figyelemmel vannak, hogy békében ki tud életlehetőségeket adni.

A Balkán államainak politikája erre a bölcsességre még mindig nem ébredt. Még mindig nem azt válogatjuk szövetségesül, aki életetni is tudhatna bennünket.

Igy, év vége felé, a gazdaságstatisztika-jelentések tanulságokkal és iránymutatásokkal szolgálnak pedig. Itt van rögtön Anglia példája.

Az angol fővámbivatal most közzétett hivatalos adatai szerint Anglia 1932-ben a következő mennyiségű mezőgazdasági terményt, állatot és állati terméket fogyasztotta:

	Angliában termelt métermázsukban	Importált métermázsukban
marha	3.560.500	6.043.975,5
hírka és bárány	1.604.000	3.576.850
vaj	325.500	4.224.504
sajt	275.500	1.505.274,5
buza	11.650.000	52.815.788,5
sertéshus	2.746.500	6.500.000

összesen: 20.160.000 74.662.392,5

Anglia termelése a fenti adatok szerint az elmúlt 1932-es évben a belső fogyasztáshoz szükséges mezőgazdasági és állati termékekből mindössze 21 és egy negyed százalékot tudott belföldön termelni, míg a fennmaradó 78 és háromnegyed százalékot külföldről kellett beszereznie.

Miért nem „barátkozunk” hát Angliával?

A KARÁCSONYI PIAC SEM ELENKÍTETTE A MEZPIACOT

(Kolozsvár.) A méztermelők azt remélték, hogy a karácsony előtti hetek megéleltik a piacot. A nagyobb fogyasztás azonban nem következett be és így az üzlet ellanyhult. Ausztria érdeklődik méz iránt, de komolyabb üzletet nem jött létre. Hír szerint a termelőknél már csak lényegtelen készletek vannak.

Karácsonyi istentisztelet közben az oltár előtt gyilkolták meg az amerikai örmény püspököt

Newyork, december 28

Tarn Leót, az Egyesült Államok területén élő örmények püspökét, karácsonyi istentisztelet közben, az oltár előtt, ismeretlen tettesek megrohanták és

számos törsturással meggyilkolták.

A gyilkosság állítólagos oka az, hogy az örmény püspököt szovjetbarát kijelentései miatt lemondásra akarták kényszeríteni, aminek ő nem volt hajlandó eleget tenni.

Egy nagyváradi öreg háztulajdonos tragikus halála

Séta közben rosszul lett és mire rátaláltak, megfagyott

Nagyvárad, december 28

Veinstock József 77 éves nagyváradi háztulajdonos napokkal ezelőtt eltűnt a lakásáról.

Kedden este két vadászgató nagyváradi uriember megfagyva találta az öregurat a piarpüspöki uton.

A bevezetett orvosi vizsgálat megállapította, hogy az öreg ember — aki nem volt öntudatának teljes birtokában — sétálni indult, eltévedt, nem tudott visszajutni a városba s így a fagy és a hóvihár leteperzte és a fagy végzett vele.

A jól ismert öregur halálának híre élénk részvétet váltott ki Nagyváradon.

A német lapok karácsonyi cikkeikben nem írhatták le a Betlehem és Názáret szavakat

London, december 28.

Az angol lapok jelentése szerint a német propaganda minisztérium közvetlenül karácsony előtt bizalmas rendeletet küldött az összes német lapoknak, amelyben felkéri őket, hogy

a karácsonyi cikkeikben se a Betlehem, se a Názáret szót ne használják.

A rendelet szerint Betlehem és általában Palesztina zsidó ország és így zsidó propagandát csinálnának a lapok, ha ezeknek a földrajzi és történelmi neveknek nyilvánosságot adnának.

Német-francia egyezség

vagy

Páris, Moszkva és a kisántánt szövetségi gyűrűje Berlin körül?

A francia külpolitikai helyzet Benes párisi látogatása után és Paul Boncour külföldi körútja előtt

Páris, december 28.

Henry Bordeaux, az Akadémia egyik hűbátlanja meséli el a reakciós „Echo de Paris”-ban, hogy egy előkelő társasösszejevetelen valamilyen dáma egy képviselő mellé került, akinek külseje és termete egyáltalában nem vallott sportférfiura. A hölgy csalfa mosollyal a kövérkés honatya felé fordult:

— Tud ön uszni?
— En? Nem.
— Nos, akkor hamarosan tanuljon meg...
— Be kell vallanom, hogy nincs semmi kedvem a dologhoz.
— Ah, persze... de hiszen már ugyem lenne elég ideje hozzá...

A képviselő némi csudálkozással pillantott a dámára.

— Bocsásson meg, Nagyságos Asszonyom, sejtelmem sincs arról, miért érdeklődik Ön az én uszási hajlandóságom felől... talán bizony már a tengerészetiügyi minisztert látja bennem?

— Azt nem!... ellenben egyhamar a Szajnába dobhatják Önt!...

Ez a közepes vérmérsékletű humor, amely egy halhatatlanhoz semmiesetre sem illik, politikailag nagyon jellemző. Ugyanis rávilágít arra, hogy a legfelsőbb francia tizezer körében már divat lett a parlamentárismust elvetni. A Köztársaság alkotmányos rendjét már úgy tekintik az a tizezer, mint halódó agastyánt, akinek örökségét hamarosan átveszi majd az ifjú óriás: a diktatura.

S miután a diktatúrát vágyják, kívánják egyben, a simlis simile gaudet elve alapján, a Hitlerrel való összeforradást is. A német-francia megértés hosszú évekig egyetemes célkitűzése volt a francia külpolitikának, a francia közvéleménynek és a francia sajtónak. Most csak a szélsőjobb-organumok szorgatják a dolgot. A fasiszta színezetű „Ami du Peuple” meg az önkényuralmi „Echo de Paris” és a királypárti, antiszemita „Action Française.” Meg néhány jelentéktelen, erőteljesen szovjetellenes lapocskák, amelyek előre látják, hogy Berlin és Páris eltávolodása önkéntelenül is moszkvai barátságot erősítik. S ezek a két rossz, azaz Moszkva és Berlin közül, a kisebbik rossz-

zat, Berlint kívánják, mint például a „Volonté” is.

Mivel indokolják ezek az elszigetelt megnyilvánulások a Berlinnel való közfogás időszerűségét?

Azzal, hogy Hitler ajánlata „tárgyalási alapként” tekinthető már. Mert mit kíván a Führer? Először megnevezési egyezményt automatikus szankciókkal. Másodszor a hadiszellemnek az iskolakönyvekből való eltávolítását. Harmadszor az állandó birodalmi hadsereg létszámának 300.000 főre való felemelését. Negyedszer némi felszerelést.

Lehet róla beszélni.

A higgadtabb, tekintélyesebb lapok sok gyanakvással és határozottan elutasítják az első pillanathoz valóban mérsékeltnek látszó berlini ajánlatot. Ezek a lapok ugyanis nyíltan leszögezik, hogy a 300.000 emberre vonatkozó berlini követelés csak szemfényvesztés. Hiszen a Birodalom az S. A.-csapatvezetők kötelékében most is másfélmillió embert tart fegyverben. S amikor Boncour megkérdezte a párisi német követet, hogy megegyezés esetén mi lesz a másfélmillió mammut-hadsereggel, a követ azt felelte, hogy:

„... végre is lehetetlen volna a munkanélküliek számát a S. A. feloszlásával másfélmillióval növelni...”

Németország tehát nem 300 ezer, hanem 1 millió 800 ezer katonát követel s tart minden egyezmény nélkül is. A hitleri ajánlat így csak könnyelési tétel. Be lehetett volna iktatni a 300 helyett 150-et, vagy 500-at is.

Igen, de Berlin megnevezési egyezményre is kész. Idevonatkozólag Tardieu volt miniszterelnök lapja, a „Liberté” a következőket jegyzi meg:

„Amikor II. Napoleon liberálisnak akart mutatkozni és el akarta feledtetni a kormányzásának kezdetén lezajlott rendőri excessusokat, átkeresztelte a rendőrokat és a sokatmondó „Békeőr” névvel ruházta fel őket. Most, amikor a nemzetközi békét veszélybe döntötték éppen azok, akik a szerződéseket megsértették, megnevezési egyezmények születnek, mintha ugyanezek

megnyugtatták az izgatottakat és megakadályozták őket abban, hogy továbbra is azt tegyék, ami tetszik nekik... Mink már akkor is nyugtalanok voltunk, amikor Paul Boncour nyilvánosan az összes népek előtt beszélt. Most még nyugtalanabbak vagyunk, amikor titokban folytat tárgyalásokat...”

Nagyjelentőségű sorok, mert igazolják, hogy a Tardieu vezetése alatt álló jobboldal amely eredetileg a német-francia megegyezés mellett foglalt állást, nem kívánja többé a Berlinnel való megállapodást.

Igen jelentős Wladimir D'Ormesson-nak, a „Temps” tekintélyes publicistájának cikke is, amely Hitlernek ama szavaira vonatkozik, hogy a Berlin és Páris közötti megállapodás legyen becsületkérdés, százszázalékos franciák és százszázalékos németek becsületügye.

„Nem, lehetetlen, teljességgel lehetetlen Németországgal szemben, bárholyan szeretnők is, elfogulatlan politikát ákázni... A tapasztalat megtanított bennünket arra, hogy valahányszor mi a becsület érzelmei után mentünk, utólag keservesen ráfizettünk. Németországnak két arca van. S ez a baj gyökere. Németország kettős játékában van a nehézségek támaszpontja. Ez erősíti Európát szörnyű betegségét...”

Hasonlóan elutasító a „Notre Temps” is, amely eddig a leghatározottabban a német-francia közeledés mellett foglalt állást. Berlin ellen foglalt állást az Intransigeant is.

Nem beszélve tehát a munkássajtóról, amely a priori Berlin-ellenes, a radikális polgárságnak, a középnek és az alkotmányos konzervatív oldalknak minden organuma elutasítja Hitlert. Egyedül a szélsőjobb, antiszemita, vagy fasiszta lapok uszítanak a „világkére.”

Amire egyébként jellemző az egyik párisi lap illusztrált humora. A hadügyminiszter reggel bemegy hivatalába és feltörve találja a páncélszekrényt. Riadtan, kétségbeesve kiált fel:

— Szent Isten!... ellopták a leszerelési terveket!....

Ünnepi

Ajándékul

PUDERT

ÉS

KÖLNIVIZET

5 FLEURS

FORVIL-t

AJÁNLJON

Ilyen körülmények között azután teljesen valószínűtlen az, hogy a Francois Poncet és Hitler között megindult tárgyalásokból egyezmény legyen. A Chateaux-kabinet a közhangulattal semmiesetre sem szállhatna szembe. De nem is akar. Páris külpolitikai elgondolása — ezt megmutatta Benes csehszlovák külügyminiszter kivételesen ünnepies fogadtatása is —, nem Berlin, hanem a régi szövetségi rendszer még alaposabb kiépítése felé mutat. Prágával, Bukaresttel, Belgráddal — Berlin — és ha kell — Róma ellen. S ezt a szövetségi rendszert lehetőleg kiegészíteni Varsó és Moszkva támogatásával.

Ennek az elgondolásnak megvalósítását célozza Paul Boncour külsőben álló útja is. S hogy a francia közvélemény előtt mennyire rokonszenves ez a megoldás, azt bizonyítja Jacques Kaysernek cikke a mérsékelt, pacifista „Appel”-ben, aki nyílt szavakkal követeli Páris és Moszkva megegyezését. A „Jour”, amely azelőtt a német-francia kiegyezés hívatlosa volt, most harcias hangokat peng Berlin ellen. Az „Oeuvre” pedig, amely hasonlóképpen barátságos volt röviddel ezelőtt Németországgal szemben, most Páris—Prága—Bukarest—Belgrád—Varsó—Moszkva szövetségi rendszer kiépítését sürgeti.

A francia külpolitika domináns mozzanata tehát most Paul-Boncour külföldi körútja. Vagy ahogyan a francia esprit elnevezte:

— Inspekciós utazás a német határok körül...

MIKES IMRE

HA BUTORAIT

TÖLÜNK VÁSÁROLJA, 3 ELŐNYE VAN:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz
3. Kézipenzért nagyon olcsón és hitelen is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY & RÉTI

BUTORGYÁR R.-T., TG.-MUREŞ

FIÓKOK BUCUREŞTI—BRASOV

A nagymajtényi sikon át Nagykárolyig!

Sivár, hófödte lapos alföldi tájon nisz az autó Nagykaroly felé. A fehér autokaró alatt dermedten alszik a föld. Az egész táj kihalt. Sehol egy embert nem látni. Egy faluban az autó defektet kap. Kiszállók. Néma a falu. Ablaktalan falusi házak kéményein feketén ömlik ki a tűzrevalóul használt kukorica kőrő füstje. Egy öreg, pipás paraszt, bő gubába burkolózva halad át az uton. Megszólítom:

— Milyen falu ez, bátyám?

A paraszt rámnéz, végigmustrál és románul felel:

— Nu știu ungurește.

Telepes. Az öltözködésén látszik. Románul ismétlem meg a kérdést. Röviden felel:

— Moftin.

Moftin. Majtény. „Kurucok” — villan az ember eszébe. Nagymajtényi sikon, a hol letörtött a zászló. Mikor is volt? Régen tanultuk már. Megvan: 1711. április 29, amikor Károlyi Sándor letette a fegyvert gróf Pálffy János császári csapatai előtt.

Nagymajtény. A kurucok nagy temetője.

Halálzagu hely, kudarcra, pusztulásra, árulásra, enyészetre emlékeztet.

Az állomás mellett, ha nagyon keresi az ember, még megtalálja az emléktáblát.

Csodálatos. Ezt senki sem bántotta. Még ma is a helyén van. Emlékeztet. Memoriál. De ki nézi? Ki nézi és ki érti? Ki járna utána régi-magyar tragédiáknak? Amikor az élet ma sokkal tragikusabb, amikor sokkal többet vesztett az ember, mint a nagymajtényi sikon letörtött zászlót.

Mindezek felett elmélkedni is lehet. A defektet kijavítják, az autó tovább rohan. Már feltűnik Nagykaroly.

Egy város, amely csak volt város. A Károlyi kastély... A megyeháza... A pénzügyigazgatóság... Csupa csatavesztés, csupa nagymajtényi sik. Hol vannak már a Károlyiak? Hol van már a megyeszékhely? És hol van már a pénzügyigazgatóság?

Altalában, hol van már az egész város? Mert, ami most is áll, amit még úgy hívunk, hogy Nagykaroly, az nem város többé. Csak városi házak vannak benne, városi szegénységgel és falusi csönddel, falusi szokásokkal, de városi terhekkal, városi gondokkal.

Nagykarolyhoz közel van a nagymajtényi sik.

Az egyik a mult szomorú emléke, a másik a még szomorúbb jelen élő valósága. Lássuk tehát Nagykarolyt!

Pusztulnak a bankok!

Természetesen, ahol nincs gazdasági élet, ott a bankok számára sem terem sok babér. Nem is olyan régen, a konjunktúra idejében Nagykarolynak hat önálló bankja volt és mind a hat nagyszerűen prosperált. A konjunktúra végeztével kezdtek hullani a pénzintézetek. A hat önálló bankon kívül még egy egész sereg bankfiók is működött.

Nézzük meg, ma milyen bankok állnak még fenn:

Nagykarolyi Takarékpénztár Egyesület. Magyar intézet. Fizetéseketelen.

A Bánati Bank Egyesület fiókja. Sváb bank. Forgalmat, az utóbbi időben, egyáltalán nem bonyolít le. A temesvári főintézet a legkomolyabban foglalkozik a fiók feloszlításának tervével. A likvidálás csak rövid idő kérdése.

A szatmári Casa Nostra fiókja. Ez még megy. Pénzüik van, D. goznak.

Ime a pénzügyi helyzet. Ehhez, azt hiszem, felesleges minden kommentár.

Keresem a Kossuth-szobrót,

a valaha egyetlen értékes műemlékét Nagykarolynak. Nincs sehol. Előbb ledöntötték, azután egy fűskamarába helyezték el. Amikor már itt volt, eldugva az emlékező szemek elől, senkinek sem ártva, akkor egy éjszaka lefűrészelték és szétértették a szobor fejét. Régi mese ez, csak úgy eszébe jut az embernek, mintahogy eszébe jut az is, hogy még ma sem találták meg a tetteseket. Vagy nem is keresték? Csodálatos! Pedig a károlyi rendőrségnek jó híre és kevés dolga van. Betörők nem járnak oda. Mit is lophatnának Károlyban? Már a Kossuth-szobrót sem érdemes ellopní. Fej nélkül? Talán már azt sem tudják, hogy hol van...

A leányzó nem halt meg, csak alszik...

Az agonizáló város, amelyet nem lehet meggyógyítani

Nagykarolyt, ha újságíró vetődik erre, előszeretettel halott városnak titulálják. Az első ember, akit felkerestem, így fogadott:

— Igazán kíváncsi vagyok, hogy mit fog a B. L. róla írni. Nincs itt uram semmi esemény. Jobb nem látni Nagykarolyt. Halott hely ez kérem.

Igaz van. Halott hely. Az üzletek üresek, az utcákon alig járnak az emberek. Korán fekszik mindenki. Az emberek — leszámítva egy kiválságos kasztot: a tisztikart és az élni akaró románságot, néhány intellektuelt és a zsidó középosztály egy részét, — eltompultak, közönyösek, semmi iránt sem érdeklődnek különösebben. Csak logyintenek egyet: nem érdemes. Ez a város halálra van ítélve. Ezen nem lehet segíteni.

Tizennégyezer ember lakik itt. Tizennégyezer ember van idekötözve. Nézzük meg, mi az oka ennek a lassu agonizációnak, mi az oka ennek az állandó sorvadásnak?

Mindenekelőtt a városnak nincs vidéke. A trianoni békeszerződés Magyarországnak hagyta az egész mátészalkai járást, amely Szatmármegyének a leggazdagabb része volt. Hétfői

hetivásárokon ebből a járásból indult meg a népvándorlás Nagykaroly felé. Tele voltak az üzletek, jól ment az iparnak és a kereskedelemnek, amely most haldoklik.

A magyar éra alatt ez a város volt Szatmármegye székhelye. A Károlyi grófok jóvoltából volt itt a megyeszékhely. Körülbelül kétszáz tisztviselőcsaládnak adott kenyeret. Múltós jókedvű, könnyűkezü magyar zsenitrik laktak itt. A legnagyobb részük repatriált. Ez a réteg is hiányzik.

Itt volt a pénzügyigazgatóság. Nagy forgalmat bonyolított le. Ma ezt is elvitték.

A várost, politikai okokból, Szilágymegyehez csatolták. Zilah lett a megyeszékhely. A forgalom oda irányult. Nagykarolyból Zilahot egészen körülményes uton lehet csak megközelíteni. Ott a vármegyeháza és ott a pénzügyigazgatóság. Vonaton csaknem hét óra. Vicinális visz. oda. Ha a nagykarolyi embernek a megyeházán, vagy a pénzügyigazgatóságon van dolga, bumilizhat félnapokat és elveszthet két munkanapot, amíg Zilahon valamit elintézt.

Apró okok, de ezekből az apró okokból áll

össze egy város tragédiája.

Vagy nem tragédia, ha az ember a valami kor díszes megyeháza épületét nézi? Vagy nem tragédia, ha azt hallja, hogy a megyei levéltárban felbecsülhetetlen értékű dokumentumok, régi irások mentek tönkre? Csak azért, mert amikor a megyeháza tetőzete leégett, nem volt pénz a megcsináltatására. Eső beesett, szél befujt, hó ott olvadt el a tető nélkül maradt és itthagytott vármegyeyi levéltáron. Jegyzőkönyvek áztak el, régi, nemesi kutyabőrök mentek tönkre és mennek tönkre, mert senki sem törődik velük.

A nemesleveleket ma egerek rágják. Minden pusztul itt, mintahogy lassan pusztul az egész nemesi osztály és pusztul az egész halott város.

Pedig nem halott ez a város. Egy kis gondosság, egy kis jóakarát, egy kis belátás és visszanyeri életkedvét.

Vissza kell csatolni Szatmárhoz. Ehhez fekszik közel, ide húzzák az emlékek, a jobb közlekedés, az érdek...

A leányzó nem halt meg, csak alszik! Fel lehetne ébreszteni.

Kultura? Megszűnt

Chemin de fer, Erdős René, füzetes regények és a mozi elégítik ki tizennégyezer ember „kulturigényét”

— Mondjon valamit, kérem, a nagykarolyi kulturáról — fordultam egy fiatal diplomás emberhez.

Rámnéz. Csodálkozik. Visszakérdez:

— Milyen kulturáról?

— A nagykarolyi kulturáról. Csak talán van itt valami egyesület, kör, felolvasóestély, műkedvelő előadás, könyvkezeskedés?

— Hja, ugy, a kultura. Az megszűnt.

— ?

Volt egy irodalmi egyesület: a Kölcsey Kör. Nem működik. Volt egy filharmonikus társaság: megszűnt. Volt egy urikaszinó: a pártolás hiánya miatt megszűnt. Volt...

Csupa volt. Igen, itt valamikor kultura is volt. Akik csinálták, akiknek kellett, leszegényedtek. Kivándoroltak, nem tehetik. Akik tehetnének, azoknak nem kell.

Egy évben egy hónapig van színház. Csak operettek mennek. Prózára nincs közönség. Három kölcsönkönyvtár van. Bemegyek az egyikbe.

— Kérem — mondom —, ki szeretném venni Ilja Ehrenburg új könyvét.

Nem is ismerik az író. Nézzük meg mi van? Jókai, Mikszáth, néhány Móricz

Zsigmond, az obligát repertoír és tömegével Erdős René és Courths Mahler. Szóval szemét.

— Erdélyi könyv egy sincs? Például Tamási Áron, Nyíró József, Tabéry Géza, Károly Sándor, Karácsony Benő?

Hirüket sem hallották. Minek az? Ki olvassa? Aki olvas, az Kolozsvárról hozatja meg a könyveket. Erdős René az van. Az itt kultura. Veszekednek a Nagy sikoly című marhaságról meg a Herzfeld Clarisséról, hogy ki kapja meg előbb.

Van egy klub is. Programot nem adnak, de hazardjátékot játszanak. Chemin de fer, az megy. Van egy mozi. A város házi kezelésben tartja. Nem értenek hozzá. Ráfizetnek. Hetenként csak háromszor játszanak. És milyen öreg filmeket. Szakálluk van a filmeknek. Most Pola Negrit hirdetik. Itt még ő a sztár. Irene Dunn és Katherine Hepburn nevét nem is hallották. Most megszűntetik a házi kezelést. Visszaadják a régi bérőnek, hátha ő jobban tudja csinálni.

Van három magyar hetilap. Dicséretes energiával tartják fenn magukat a károlyi közöny-tengeren.

És van pletyka. Más minden csak volt, de a pletyka van. Ez pótolja a kulturát.

Fekete-lista

A nagykarolyi orvosok fekete listát készítenek a nemfizető betegekről. A rosszakarattól nem fizető beteg nevét fekete listára teszik és egyetlen orvostól sem kaphat orvosi segélyt.

A betegek valahogy csak kibírják, de hogy fogják ezt kibírni az orvosok?

Állítólag, a listán már minden nagykarolyi polgár rajta van.

Egyetlen egy nincs rajta. Egy favágó. De ez viszont még sohasem volt beteg.

Attól félek, hogy ha az orvosok betartják a határozatot, lassanként elfelejtik majd a drága pénzen megszerzett tudományukat...

A liberálisok mondták: legyen világosság!

Kezdetben teremté a város a villamosmérveket.

— Legyen világosság — mondá a város, de hiába mondá.

Az ég és föld sűrű sötétséggel befödött.

Emberek az utcákon nyakukat törék ki. Hajadon lányok domborodó testrészeibe téli alkonyatkor ismeretlen férfiak csiptek bele.

Rangrejtve, miként magyarul az inkognitó szót mondják.

A sötétségben a rang és a kép rejtve maradt.

Kormányok jöttek, kormányok mentek, de a villamosmű konzekvens maradt önmagához. A sötétség maradt.

Krisztus után 1933-ban, mikor a filiszteusok már mindent elpusztítottak, új nap ragyogott fel az égen. Az új nap a liberálisok napja volt. És hogy a fényesség megmaradjon este is, a főpap: dr. Darabánth Miklós polgármesteri minőségében nagy táblákat csináltatott és a főutcákon keresztbe huzatta vala azokat. A táblákon ilyenfajta feliratok buzdították a vallás gyakorlására a jámbor nagykarolyi hívőket:

— Votaji guvernul — Szavazzatok a kormányra! Traiancă Duca!

Egyben kiadta a jelszót a főpap a villamosműnek is:

— Legyen világosság!

És lön világosság.

Egész éjjel transzparenszek világítják ki a jelmondatokat és tündéri fényességet árasztanak a sötét utcákra. Újságot olvasnak az emberek éjszaka az utcán, olyan vakító a világosság.

Reflektorok és százaz égők hirdetik a bűvös jelmondatokat.

A város pénzén!

De a fő, hogy végre világos van!

Nagykarolyi piac

Terményárak: Buza 370—375, rozs 220—225, árpa 200—220, zab 160—200, ótengeri 260—270, napraforgó 330—340, kendermag 420—430, tök-mag 500—560, búkkönymag 200—210 lej. Az irányzat lanya. A kínálat nagy, a kereslet minimális.

Állatárak: Sovány sertés kilónként, élőszuliban 15—17 lej, kövér sertés 14—18 lej.

Visszajött szabadságáról Voina ezredes rendőrkésztor és Crăciun rendőrigazgató

Brassó, december 28

A kormánybuktás után, mint emlékeztetés, a brassói rendőrség két vezetője, Voina ezredes rendőrkésztor és Crăciun Nicolae rendőrigazgató beadvánnyal fordultak a belügyminisztériumhoz és szabadságot kértek. A belügyminisztérium a kérelmet jóváhagyta és ideiglenes jelleggel Băncilă Nicolae bünyügyi osztályfőnököt bízta meg a rendőrség vezetésével.

Ugyátszik azonban, hogy Băncilă megbízatása csak a választások időtartamára szól. Miután ugyanis Voina ezredes rendőrkésztor szabadsága lejárt, a mai nappal újból átvette a rendőrség vezetését. Crăciun Nicolae rendőrigazgató szabadsága szintén lejárt és így ő is átvette hivatalát.

Székelyváltás

a Székely Társaságban

A Brassói Székely Társaság által leszerződött székely iparos tanoncok részére a karácsonyi ruhakiosztás vasárnap délután 4 órakor folyt le, a társaság hosszútcai helyiségében. A karácsonyi segélyakció ünnepélyességét emelte a Brassói Székely Társaság vezető egyéniségeinek testületi megjelenése. Szabó Béni ügyvezető elnök bevezető beszédében ismertette a ruhakiosztás módjait. Az elnök beszéde után az adományokat osztották ki. A karácsonyi segélyakció folytán 33 tanonc teljes öltönyt, 15 cipőt, 9 fehéreműt, 8 különböző ruházati cikket és 2 börsapkát kapott. Kiosztás után Tellmann Béla alelnök intézett beszédet a tanoncokhoz. Beszédében kérte őket, hogy továbbra is szorgalommal és komoly lelkiismerettel végezzék munkájukat, hogy később, mint mesterek is, hasznos segítséget tudjanak nyújtani a társaságnak. A tanoncok nevében Csuka István mondott meglehangos köszönetet. Szabó Béni zárószavaiban ismételt figyelmet fordított az ifjakat a székelység iránti kötelességeikre.

TÜZ A BRASSÓI TÖRVÉNYSZEKEN

Kedden délelőtt fél tizenkét órakor az igazságügyi palota második emeletén, a törvényszéki alkalmazottak szobájában tűz ütött ki.

A kihívott tűzoltók egy félóra alatt eloltották a tüzet. Kár nincsen, amennyiben a lángok csak egy rozoga bútordarabot rongáltak meg.

Új rend az építési engedélyeknél. Mivel az építési engedélyekkel kapcsolatosan az építetők által lefizetendő díjak körül sok zavar merült fel, az állandóválasztmány elhatározta, hogy ezentúl az építési engedélyek iránt beadott kérelmek csak akkor iktattassanak, ha igazolva van a törvényes díjak lefizetése.

NYILVÁNOS KÖSZÖNET

A református Nőszövetség hálás köszönetét nyilvánítja az alábbi jólelkű adakozóknak, akik a karácsonyi felségélyezés alkalmával kegyes adományokat juttattak szegényeinknek: Westemane, Fritz Walits, H. Ptersberger, Zevald, Fromm, Rudolf Elges, D. Mociornita, Ipsen, Elek, Heshaimar Martin Brusa, (10 kg. zsirnakvaló), Foith et Co., Szakács József, Cipőt adtak: Magyar Lajos, Bálint György, Nagy Ábrahám, Benedek Dénes, Gölhoffer József, Benedek Gábor, Kristó József, kávédel utánján begyűlt összeg 828 lej, a derestyei-ut-i nőszövetség teadélutánján begyűlt összeg: 2000 lej. Ugyanígy a lelkes hívat is hálás köszönetét fejezi ki az egész év folyamán hozzájáruló, a szegények és árva gyermekek részére beadott kegyes adományokért a következőknek: Molnár József, Plevna-utcai lakos 467 lej, Arató András 320 lej, napi keresetéből százalék a fenti célra. Mihály Lajosné 450 lej, Vasilescu Sándorné 200 lej, Kádár Sándorné 200 lej, N. N. 200 lej, Benedek Dénes id. 150 lej, özv. Kós Jánosné 100 lej, Stenner Frigyesné 200 lej, Vermessy Emilné 200 lej, Hollósy Ilonka Fischer Baba, Egyed Ági, dr. Pappné, Bukur Etelka emlékére 200 lej, Gyár-ut-i I. K. E. tagozat 230, gyáruti gyermekeladás 450, Kaiser Mátyásné 100, Buzás Antalné 300, Papp Mihályné kávédelutánja 200, Imre Andrásné teadélutánja 200,

Astra Mozdó, Brassó.

Páratlan sikerrel fut a

Bosporusi dalok

(Csókra vár az asszony)

című hatalmas filmsláger

Rendező Bolváry Géza. Zeneszerző Robert Stolz

Főszereplők:

Gustav Fröhlich — Jarmilla Novotná.

Gál Péterné 50, Major Pálné 300, Imre Kálmáné 250, Erőss Imréné Timár Mária emlékére 350, id. Varró Mihály 50, Vidám Anna 100 lej. Cantina Săracilor 20 kalács, 20 tojás, 5 l. bor. Szele Béla dr. 100 lej, Lepedus Sándorné 100 lej, Tamás Rozina 100 lej. Ugy a régebben megköszönt, mint a mostan felsorolt adományokat szegényeink nevében, akik a 21-én megtartott gyermekünnepélyen és a 22-én történt kiosztáson az adományokat boldog örömmel átvették, hálásan köszönik és szeretettel kérjük, hogy az óév estéjén szokásos templomi kenyérkiosztásra kegyes adományait szintén eljuttatni szíveskedjenek az egyházi és nőszövetségi irodába. Boldog ünnepeket és boldog újévet kíván minden jólelkű adakozónak az Elnök.

A konjunktúra idejére visszaemlékeztető forgalmat bonyolítottak le az ideai karácsonyi vásáron Brassó kereskedői

Az idegenforgalom hihetetlen mértékben fellendült karácsonykor

Brassó újból megkapta a féláru vasuti kedvezményt

Brassó, december 28

Valósággal elsöktünk attól, hogy kereskedelemről, üzletről és bármilyen hasznát hajtó forgalomról a megelégedés hangján írjunk. De arról is lesöktünk, hogy kereskedő szájából az optimizmus és a megelégedés hangjai csendüljenek ki.

Ez a csoda — bármilyen furcsán is hangzik — most, ezen a karácsonyon, megtörtént.

Már a karácsonyi vásár indulásánál is látszott, hogy az jobb lesz a tavalyinál. Ez a várakozás valóban is bizonyult. Az üzletek reggeltől estig, napokon keresztül, zsufolva voltak. Ez azonban még nem minden. Májor is tele voltak az üzletek anélkül, hogy a kereskedők ténylegesen eladtak volna. Ezáltal azonban a főmegek ténylegesen vásároltak. Évekre visszamenőleg nem emékeznék a kereskedők olyan karácsonyi vásárra, ahol annyit eladtak volna, mint az idén.

Ennek a megelégedett forgalomnak bizonyos mértékben megvan a maga magyarázata. Elsősorban az, hogy a kormány — nyilván a választásokra való tekintettel — idejében kifizette az összes állami fizetéseket és nyugdíjakat.

Míg az előző években a nyugdíjasok és tisztviselők hónapokra visszamenő hátralékokkal és követeléssel, korgó gyomorral várták a karácsonyt, az idén nemcsak a járandóságait kapták meg pontosan, hanem a hátralékokat is — adóknakban. Azonkívül pedig a kormány az ünnepek előtt rendeletet adott ki az összes állami intézményeknek, amelyben megtiltotta, hogy

a tisztviselői járandóságokból további intézkedések bármilyen összeget is levonhassanak.

Ilyenformán a tisztviselők sem büntetéseket nem fizettek vissza, sem pedig az előlegeket, vagy kölcsön-törlesztési részleteket nem vonták le tőlük, úgy, hogy teljes fizetést kaptak.

Ezen kívül egy másik fontos körülmény is közrejátszott a pénztelenség pillanatnyi enyhítéséhez: a választás. Köztudomású, hogy a választások százmilliókat emésztettek fel. Hatalmas összegekbe került a kormány, de ugyancsak sokba került az ellenzéki pártoknak is a kortes propaganda. Ezek a százmilliók mind közvetlenül karácsony előtt kerültek forgalomba úgy, hogy valósággal megelégedtették a pácot.

A kereskedők remélik, hogy a karácsonyi vásárt jó ömenként könyvelhetik el az 1934-es évre. És ha a kormány csak félig is beváltja a hozzá fűzött reményeket, akkor a jelenlegi gazdasági feszültség valóban enyhülni fog.

Brassó karácsonyi üzenete az ünnepek beálltával nem állott meg. A konjunktúra felé hajló pillanatnyi pénzösszeg a karácsonyi ünnepek alatt az idegenforgalmat is hihetetlen mértékben fellendítette.

Az „AURORA” (Kertész-téle) műterem összes lemezeit átvetttem és utánrendelések nálam eszközölhetők

«CARMEN» lényképész

Brassó, Kolostor-u. 25. - Tel. 7-31.

Ujévkor!
Attrakció!

Vidám boldogsággal kezdődik Brassóban az újévtendő.

Ujévkor!
Attrakció!

Herbert Ernst Groh az ujjonnan felfedezett hőstenor, akinek hangja szépségben tulszárnyalja Klepura, Schmiedt, Piccaver tenorját

Dal a boldogságról

című énekes, táncos, humoros vigerettről.

A film páratlan szépségű kiállítás és rendezése „Niza” varázslatos szépségét tárja a néző elé.

A humorról Paul Kemp, Ery Bos, Jakob Tiedtke gondoskodik. Ezzel az illusztris, bűbajos, humorral telítődött filmmel nyitja meg az újévtendő az Astra-Mozgó.

A város vezetőinek közbenjárására közvetlen karácsony előtt egy nappal távirati értesítés érkezett a városhoz, a melyet arról értesítettek, hogy a vasutigazgatóság újból megadta Brassónak a féláru utazási kedvezményt.

Ez a kedvezmény tulajdonképpen már november 1-től járt volna Brassónak. Annakidején ki is adtak egy teljesen zárt város és értelmetlen rendeletet, amelyből az világított ki, hogy Brassó kapott valami kedvezményt, amely körülbelül negyvenszázalékot tett ki.

Erre a rendelkezésre építve, amit fővárosi hivatalos jelentés alapján mi is közöltünk, többen megpróbáltak Brassóba utazni, a visszautazásnál azonban kiderült, hogy az egész rendelkezés légből kapott mese volt. Valóban kiadtak valami rendeletet, de nem azzal a szándékkal, hogy alkalmazzák is.

Ugy látszik, hogy a vasutigazgatóság mégis megdöntölte magát, mert

karácsonyi ajándékkul megadta Brassónak az ötvenszázalékos vasuti kedvezményt, amely sokkal előnyösebb, mint a nyáron adott kedvezmény.

A nyáron ugyanis a helyégyezésért különböző illetékeket kellett fizetni, amelyek hosszabb utvonalaknál száz lejt is

kitettek. A jelenlegi rendszer szerint azonban mindössze csak az állomásor kell a jegyet lepecsételni és így díjmentesen lehet vissza utazni.

Ez a vasuti jegykedvezmény is jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a karácsonyi idegenforgalom nagymértékben fellendült. A Pojánán és a Nagykőhavasán már napokkal karácsony előtt minden szobát lefoglaltak. Az ünnepek alatt pedig az összes szállodák zsufolva voltak vendégekkel, úgy, hogy a nagyobb szállodákban nem is lehetett szobát kapni.

Brassó környékének hófödött, pompázó tájait ellepték a siető kirándulók, akik valóban kellemes napokat töltöttek a hegyek között. Az idő rendkívül kedvezett a kirándulásnak, ami szintén kedvező hatást tett az idegenforgalom kialakulására.

Vasárnap avatták fel a Brassó és Pojánán között közlekedő szánautót is. A felavatás kitünően sikerült. Az autó úgy néz ki, mint valami háborús tank. Hibátlanul és gyorsan közlekedik. Nem ráz, hanem valósággal siklik a keményre fagyott havon. A tankautónak oly sikere volt, hogy a karácsonyi ünnepek alatt állandóan zsufoltan szaladt a Porondtér és a Pojánán között.

Bach Karácsonyi oratórium-ának előadása

A Fekete-templom Bach-kórusa a multkoriban műsorára tűzte Johann Sebastian Bach örökszép „Karácsonyi oratórium”-át. Az akkoriban elmaradt hangversenyt a Bach kórus esütörtökön, december 28-ikán este fél kilenckor tartja meg a szász Honterus gimnázium aulájában. Mint szólísták közreműködnek: Anna Bickrich (szoprán), Médi Fabritius (alt), Gustav Borger (tenor), dr. Alfred Witting (basszus), Walter Schlandt (continuo), S. Biemel (hegedű), karmester Victor Bickrich. Jegyek előre válthatók Hiemesch buzasori könyvkereskedésében.

JÓTEKONYSÁGI AKCIO

A tél hidege és az egyre nagyobb méreteket öltő nyomorúság arra indította a helybeli zsidó négyleteket, hogy minden rendelkezésükre álló anyagi eszköz felhasználásával széleskörű segélyakciót indítsanak. Közadakozásból sikerült is a négyleteknek 60 szegény gyermeket felruházni s ezáltal enyhíteni számukra a tél hidegét. Ugyancsak december hónapban megnyitották a „gyermek asztala” című szegény konyhát, ahol zsidó gyermekek rituális ebédet kapnak a négylet s az áldozatkész adakozók jóvoltából.

Lux-Mozgó, Brassó

Reklám nélkül is meghódította Brassót Anny Ondra legnagyobb filmje

Hoffmann kisasszony meséi

a legnagyobb alpesi operett, amely még csak pár napig fut.

A TARSADALOMBIZTOSITÁS egységítő törvénykönyve utasításokkal, román és magyarnyelvű kiadásban megjelent. Fordította Ormai István tanácsos. Ara 35 lej. Posta szállítással 45 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

Apróhirdetések

Szavanként 1 lej, vastag betűvel 2 lej. — Legkisebb hirdetés 20 lej

Új lemezek óriási választékban, 70 lejté darabonként. Megunt lemezeit 20 lejté becsérem. Comercia, Tehénpiac.

Atköltozés miatt áruaktáramat kisebbitem. Ha olcsón akar vásárolni, keresse fel üzletemet. Révész József textilkereskedő, Lensor.

Betétkönyvecskék adás-vevését legelőnyösebben eszközli V. W. Dressnand et Co. Brassó, Kapu-utca 52.

Szalonok, matracok, jutányosan beszerezhetők, mindennemű kárpitosmunkák, Gersch, Brassó, Hosszu-utca 39. 14124

Telepes rádió vidékre, a legmodernebb kivitelben, hangszóróval egybeépített kazettában, 3 lámpás, garantált nappali vétel, 5500 lej, részlete is kapható egyedüli elárúsítónál, Braun S., rádió- és villanyfelszerelési vállalat, Brassó, Strada N. Titulescu (Tehénpiac) 7. 14154

Dakrysol hajtápszer

(Cholesterin — kén — tojásfehérje — növesztő hormonok).

A normális hajnövesztésben támadó zavarokat nem lehet máról-nolnapra megszüntetni. Mielőtt az Ön fejbőre annyira megvékonyodnék, hogy a hajnak már nem tudna megfelelő talajt nyújtani, hónapok és évek óta tartó táplálkozási zavarok állanak fenn, amelyek a haj kezdetén korpaképződés, viszkettség, gyulladás és haj-elzsírosodás formájában jelentkeznek. A kopaszság már a végállomása a szenvedésnek. Ahol hiányzik a kellő táplálék, oda táplálékot kell szállítani. A hajhullás csak akkor állhat meg, amikor a fejbőr már magába szívta a kellő tojásfehérje, organikus kén, cholesterin és hormon mennyiséget.

A meglevő haját ezzel a módszerrel okvetlenül megőrizheti; új haj hónapok múltán jelentkezve, abban az mértékben, ahogyan hajgyökerei még életképesek.

Professor Dr. F. SIGMUND, fiziológ. laboratóriuma, Stuttgart

Sport

Kétszer kapott ki Budapest a bukaresti jégkoronggűtő csapait

Budapest, december 28.

A bukaresti Telefon Club első garnitúrája karácsony alatt Budapesten vendégszerepelt. A román csapat két mérkőzést veszített el eddig. A BKE-től 4:1 arányban Budapest jégkoronggűtő válogatott csapatától pedig 7:0 arányban kapott ki. Részeredmények: 1:0, 4:0, 2:0.

A budapesti csapat annak ellenére, hogy az alacsony hőmérséklet következtében a jég kásás volt, általában kitűnő formát játszott. A mérkőzés első harmadában a román csapat jól tartotta magát, de a második harmadban kibontakozott a magyarok túlnyomó fölénye, amely — amint a mérkőzés végeredménye is mutatja — mindvégig meg is maradt.

A román csapatból a budapesti jelentés, Cantacuzino herceget jelöli meg legjobb játékosként.

Diadalmasan folytatják útjukat a Párisban turázó nagyváradí csapatok

Páris, december 28.

A Párisban turázó két kitűnő nagyváradí csapat, a NAC és a Crisana, pompás győzelmekkel folytatják útjukat. — Jellemző a két romániai csapat nagy tudására, hogy mindkét vasárnapi mérkőzésüket megnyerték.

A NAC Párisban a Club de France csapatát 6:0 (2:0) arányban legyőzte.

Ezzel egyidejűleg a nagyváradí Crisana az Union Sport Elvetienne nevű csapattal mérkőzött és azt 3:1 arányban megverte.

Ujabb jelentéseink szerint a NAC Cherbourghban a „Cherbourg S. C.”-vel játszott, amelyet 5:1-re (4:0) vert meg.

Párisban a Club France-al játszott a NAC, amely 6:0-ra verte meg a francia csapatot. Félidő 2:0.

A harmadik mérkőzését a NAC Strassbourghban játszotta, ahol 6:0 (2:0)-os vereséget szenvedett. A váratlanul csunya eredményt Bartha számlájára lehet írni, aki két öngóllal gazdagította saját csapatát.

Külföldi eredmények

Budapest, december 28.

A külföldön turázó magyarországi labdarúgó csapatok a karácsonyi ünnepek alkalmával mindenütt fölényt győzelmet arattak. A részletes eredmények egyébként a következők:

GENOVA: Boeckai—Genovai válogatott 5:3 (3:1).

CASABLANCA: Újpest—Racing Club Maroc 7:0 (2:0).

MANNHEIM: Hungária—Mannheimi válogatott 2:0 (2:0).

Rekordokat, fokozottabb sporteredményeket csak ápol, egészséges test izomzata érhet el. Fürdőszobáról a sportember soha sem mondhat le.

Kertész Henrik egészségügyi vállalkozó

Brassó, Szent János-u. 23. - Telefon 5-52.

Alapítvány 1905.

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

tott 2:0 (2:0).

AACHEN: Ferencváros—Aacheni válogatott 2:2 (0:2).

CASABLANCA: Újpest—Marokkói válogatott 1:1 (1:0).

KÖLN: Ferencváros—Kölner válogatott 7:2 (2:2).

A Bocskai olaszországi turája során kedden az F. T. Libornótól 3:2 (1:0) vereséget szenvedett.

A III. kerület Athénben játszott, ahol a Panathinaikos nevű csapatot 2:0 (2:0) arányban verte meg.

A Budai 11 Pármában a Parma SC-vel 1:1 arányban eldöntetlen mérkőzést játszott. Félidő 1:0. Szébb eredménnyel mérkőzött a Regina Emilia nevű labdarúgó csapattal, amelyet 7:2 (4:2)-re vert meg.

A bécsi Rapid kétnapos körmérkőzésen első a Rapid, második a WAC, harmadik pedig a Szeged FC lett.

A Nemzeti és az Attila kombinált csapata hétfőn többórás farszító autótúrázás után pihenés nélkül állt Portóban és 7:4 gólaránnyal vereséget szenvedett. Kedden aztán kipihenve revánst vett és kiköszörlte a csorbát.

Rádióműsor

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 28.

BUKAREST. 13: Tőzsde, vízállás, gramofon. 14: Hírek. 14:15: Gramofon. 17:15: Gyermekóra. 18: Dinicu-zenekar hgv. Szünetben: hírek. 20: Rádiószabadegyetem. 20:20: Felolvasás. 20:40: Opera gramofonon. Szünetekben: felolvasás, majd hírek. BUDAPEST. 7:45: Torna, gramofon. 10:45: Hírek, felolvasások, gramofon. 13: Déli harangzó. 13:05: Endre Béla szólókvartettje. 14:15: Hírek. 14:30: Állástalan zenészek szimfonikus zenekara. 15:40: Hírek. 17: Móra László ifjúsági előadása. 17:45: Hírek. 18: Mezőgazdaság. 18:30: Bíró Sári zongora hgv. 19: Angol nyelvoktatás. 19:30: Hoór-Tempis Erzsébet énekel. 20: Lendvay István elbeszélése. 20:25: Operaelőadás: Hoffmann meséi. Szünetekben: hírek és sporteredmények. Utána: Mándits-jazz. BÉCS. 12:30: Alpesi zene gramofonon. 13: Rádiózenekar. 14:10: Rádiózenekar. 16:25: Gyermekóra. 18:15: Ének hgv. 19:35: Verdi „Don Carlos” c. operája. 23:45: Rádiózenekar.

PÉNTEK, DECEMBER 29.

BUKAREST. 13: Tőzsde, vízállás, gramofon. 14: Hírek. 14:15: Gramofon. 18: Zenekari hgv. Szünetben: hírek. 20: Rádiószabadegyetem. 20:20: Gramofon. 20:45: Felolvasás. 21: Szimf. hgv. 21:50: Felolvasás. 22:05: Szimf. hgv. folytatása. 22:45: Hírek. — BUDAPEST. 7:45: Torna, gramofon. 10:45: Hírek, felolvasás, gramofon. 13: Déli harangzó. 13:05: Zala Lili (zongora) és Haják Albert (klarinét) hgv. 14:30: Rácz Berci cigányzenekara. 15:40: Hírek. 16:30: Ifjúsági előadás. 17: Lukács Sárka előadása. 17:45: Hírek. 18: Rubinyi Mózes előadása Mikszáthról. 18:30: Mándits-szalonzene. 19:10: Gyorsirastanfolyam. 19:40: Koromzay Dénes hegedül. 20:10: A rádió külügyi negyedőrája. 20:25: Gramofon. 21:10: Huzella T. dr. és Lambrecht K. dr. párbeszéd előadása. 21:50: Operett-hgv. Darvas Ibolya és Szédő Miklós közreműködésével. 23:15: Hírek. 23:35: Pertis Jenő cigányzenekara. — BÉCS. 12:30: Rádiózenekar. 13: Könnyű zene. 14:10: Művész-lemezek. 16:25: Jónás Erna zongorázik. 16:50: Szoprán- és bariton-hgv. 19:35: Vidám kézművesség. 20: Idegen népek gyermekjátékai. 20:55: Jazz. 22:30: Kamarazene. 23:30: Jazz.

Vasipari szakkönyvek

mélyen leszállított árban:

Balogh: Osztófej	Lei 15
Barna: Eszterga, furó- és marószerszámok	15
Köszörülés, furás marás	18
Vas- és fémpari szakkönyv, 400 oldal, 222 ábra, 80 táblázat	109
Szerelők és lakatosok szakkönyve (300 oldal, 250 ábra, 70 táblázat)	90
Csavarmentevágás	36
Boldizsár: Esztergályosok és marósok	18
Jávör: Lőerőszámítás	48
Knapp: Kenőanyagok	24
A fémszinezés szakkönyve	36
Kádár: A hegesztés szakkönyve	72
Lusker: Vasipari szerszámok	12
Péter: Vas- és acélöntő	30
Prohászka: Vasipari szerszámok készítése	30

stb., stb.

Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

Póstán utánvétellel. Kérjen teljes nagy szakkönyveket.

Korszerű Husnélküli Táplálkozás

Utbaigazításokkal és konyhareceptekkel. Vese, gyomor, stb. betegek diétás ellátására. — Étrendi tanácsokkal, 303 recepttel és 94 összeállított menüvel.

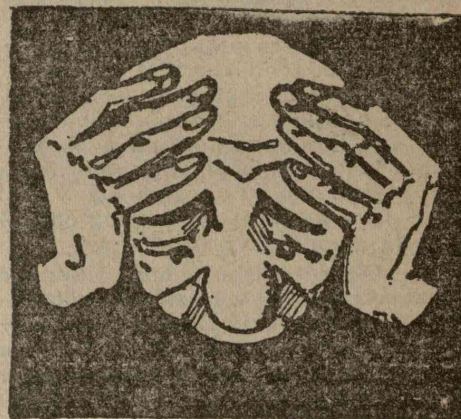
Irtai: Dr. Ruzsnyák István, budapesti szanatóriumi vezetőorvos.

Ára: 95 lej, postán, utánvétellel 115 lej.

Kapható

Brassói Lapok Könyvosztályában

Nem bírom tovább

Megöl a fejfájás, a fejdörzsök napról-napra sűrűbben kínoznak és úgy érzem, mintha abroncsba szorítanak a fejemet.

— Mit csinálhat. On kétségbeesésében? De hogy ne szenvedjen és kintőljön tovább, vagy olyan gyógyszerekkel kísérletezzék, amelyek vagy egyáltalán nem használnak, vagy esetleg árthatnak is, ajánlunk Onneg egy olcsó egyszerű és kitűnő orvosságot, amelyet úgy a külföldön, mint nálunk már régóta használnak és amely elsorendűen bevált. Olyan készítmény ez, amelynek összetételénél fogva csodás hatása van fejfájás és idegzsába ellen.

Megtalálja minden gyógyszer-tarban és dropériában. A neve:

ALGOCRATINE

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25%o engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

A Zilahi Iparos Olvasó Egyet a saját házában levő vendéglőjét 1934. május 1., esetleg előbb is bérbe kiadja. Pályázhatnak garanciaképes szakemberek, kik egy jó polgári vendéglő vezetésében gyakorlatlalt bírnak. Közelebbi feltételek megtudhatók a Zilahi Iparos Olvasó Egyetnél, Zala, Str. Libertáti. 14151

Keresek megvételre használt 900—1070 MÁV, vagy más gyártmányu, jókarban levő traktoros cséplőt. Molnár Antal kereskedő, jud. Ciuc. Com. Suseni. 14132

VESZEK MOTORBICIKLIT, pótkocsival, vagy anélkül. Címeket kérek a kiadóba. 14162

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

RÁDIO

a 7133-as 3 lámpás

Orion Super

800 lejes havi részletre
Bemutatás díjmentes

BRAUN S.

rádió- és villanyfelszerelési vállalat
Brassó, Straža N. Titulescu (Tehénplac) 7.

LIKÖRGYAR, joggal és teljes felszereléssel, valamint GÖZFÜRDŐ-BERENDEZÉS előnyös feltételek mellett eladó. Érdeklődni lehet a Kézdivásárhelyi Takarékpénztárnál, Târgu-Săuce, jud. Treiscaune. 14160

MOLNÁRLEGÉNY kerestetik azonnali belépésre Jäntschi Márton malmába, Zárnești. 14164

Állást nyer

Két jólnevelt, 3 középosztályt végzett, megbízható 14—15 éves fiút, ki románul, magyarul jól beszél, azonnal felvesz tanulónak vegyeskereskedésbe Kohn Dávid, Ozun (Treiscaune). 14166

Allegro

Mod. Standard

Csodálatos kis gép, könnyű len és szíjon lehuz mindenajtta önbortóváló pengét.

Ára Lei 400.—

Nikkelezve Lei 600.—

Nélkülözhetetlen mindenkinek, aki jól akar borotválkozni! — A penge örökidőig tart!

Ujdonság: ALLEGRO — Speciálmodel, uti készülék, kétélű pengékhez.

Nikkelezve Lei 250.—

Késáruk — Vasáruk, stb.

Société Industrielle Allegro S. S., Emmenbrucke Lucerne.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t, Braşov—Brassó.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.